

การปิดบัญชีและออกงบการเงินแบบครบวงจร (จัดอบรมออนไลน์ผ่าน ZOOM)

โดย

ผศ.ดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข

วันที่ 23 ธันวาคม 2568

ติดตามกิจกรรมและข่าวสารของธรรมนิติผ่าน LINE

เพียงสแกน
หรือพิมพ์

QR Code

@dharmnitiseminar

การปิดบัญชี และออกงบการเงิน แบบครบวงจร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

หัวข้อสัมมนา

1. หลักการบัญชีเบื้องต้นที่ต้องเข้าใจก่อนปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน
 - บัญชี 5 เล่มการวางระบบและการบันทึกบัญชี การจัดทำงบทดลอง
 - มาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในปัจจุบัน
 - นโยบายการบัญชีที่สำคัญของแต่ละธุรกิจตามเกณฑ์การรับรู้รายได้
 - รูปแบบในการจัดทำงบการเงินตาม พ.ร.บ. การบัญชี

หัวข้อสัมมนา

2. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ของกิจการที่ต้องเข้าใจก่อนปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- การแสดงยอดคงเหลือของบัญชีเงินสด
- เชื้อระหว่างทางและยอดคงเหลือในบัญชีเงินฝากธนาคาร
- บัญชีลูกหนี้การค้าและรายได้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการบัญชี
- ลูกหนี้เงินกู้ยืมกรรมการ ลูกหนี้ค่าหุ้น ที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการบัญชี
- การรับรู้สินค้าคงเหลือ เป็นค่าใช้จ่าย ที่ต้องจัดเตรียมเอกสารอ้างอิง
- การวัดมูลค่าเงินลงทุน และกำไรขาดทุนตามมาตรฐานการบัญชี
- ภาษีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่อาจเกิดการด้อยค่า

หัวข้อสัมมนา

3. การปิดบัญชีด้านหนี้สินและทุนที่ต้องเข้าใจก่อน ปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- การปรับปรุงบัญชีค้างจ่าย
- การปรับปรุงเงินค้ำประกันประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินประกันผลงาน
- การวัดผลประโยชน์พนักงานตามมาตรฐานการบัญชี
- การตรวจสอบรายการ ทุน ในงบทดลองกับ บอจ.5 ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- การบันทึกการจ่ายเงินปันผล พร้อมการคำนวณตามกฎหมาย

หัวข้อสัมมนา

4. การปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายที่ต้องเข้าใจก่อนปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- การออกแบบระบบบัญชีเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้ง่ายต่อการปิดบัญชี
- การวิเคราะห์รายการรายจ่ายที่มีลักษณะลงทุนหรือรายจ่ายฝ่ายทุน (Capital Expenditure)
- การตัดหนี้สูญและการจัดเตรียมหลักฐานเพื่อฟ้องลูกหนี้ได้
- การวางระบบบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อให้ง่ายต่อการปิดบัญชี
- การเก็บเอกสารการจ่ายค่าใช้จ่ายข้ามปีเพื่อตั้งเจ้าหนี้ และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- กรณีศึกษาการรับรู้รายได้กรณีธุรกิจบริการ ขายสินค้า และผลิตสินค้า

หัวข้อสัมมนา

5. แนวทางการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ภาพรวมของนโยบายทางการบัญชี
- เกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชี และข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน

หัวข้อสัมมนา

6. จุดสำคัญปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในปัจจุบันที่ต้องจัดเตรียมเอกสารสำหรับเตรียมชี้แจงหลังปิดบัญชี

- การจัดทำแฟ้มเอกสารบันทึกบัญชีด้านรายได้ในงบกำไรขาดทุน
 - การจัดเตรียมเอกสารในกรณีหน่วยงานกำกับดูแลตาม พ.ร.บ. การบัญชี 2543
- เรียกตรวจสอบ

7. คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

1. หลักการบัญชีเบื้องต้นที่ต้องเข้าใจก่อนปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- บัญชี 5 เล่มการวางระบบและการบันทึกบัญชี การจัดทำงบทดลอง
- มาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในปัจจุบัน
- นโยบายการบัญชีที่สำคัญของแต่ละธุรกิจตามเกณฑ์การรับรู้รายได้
- รูปแบบในการจัดทำงบการเงินตาม พ.ร.บ. การบัญชี

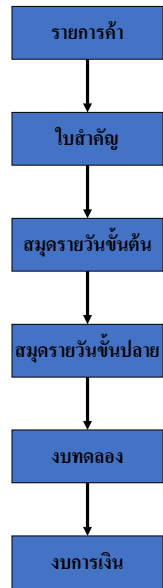
วงจรบัญชี

บัญชี 5 เล่ม

1. สมุดรายวันซื้อสินค้า (Purchases Journal) ใช้บันทึกรายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
2. สมุดรายวันขายสินค้า (Sales Journal) ใช้บันทึกการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
3. สมุดรายวันรับเงิน (Cash Receipts Journal) ใช้บันทึกการรับเงินทั้งเงินสดและธนาคาร
4. สมุดรายวันจ่ายเงิน (Cash Payments Journal) ใช้บันทึกการจ่ายเงินทั้งเงินสดและธนาคาร
5. สมุดรายวันทั่วไป (General Journal)

เอกสารกับการบันทึกบัญชี

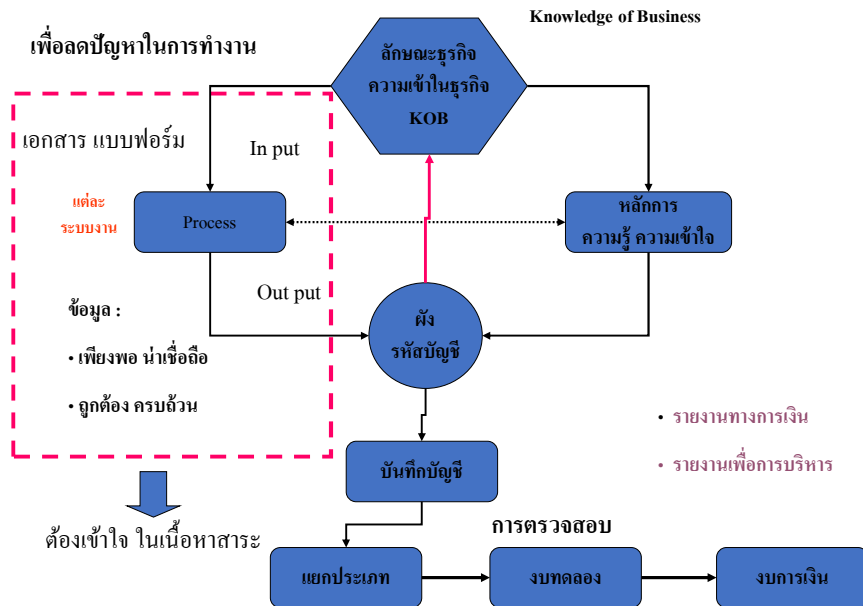
การบันทึกบัญชี ที่มีประสิทธิภาพ

1. ต้องเข้าใจในลักษณะของธุรกิจ
2. ต้องเข้าใจในขั้นตอนแต่ละกิจกรรม
3. ต้องประเมินความเสี่ยงพอ ความน่าเชื่อถือของเอกสารหลักฐาน
4. ต้องนำหลักการบัญชีมาประยุกต์ในการทำงาน โดยกำหนดเป็นนโยบายการบัญชี
5. ต้องนำหลักการภาษีมาประยุกต์ในการทำงาน
6. ต้องกำหนดวิธีการทำงาน – วิธีการตรวจสอบ (คู่มือในการปฏิบัติงาน)

11

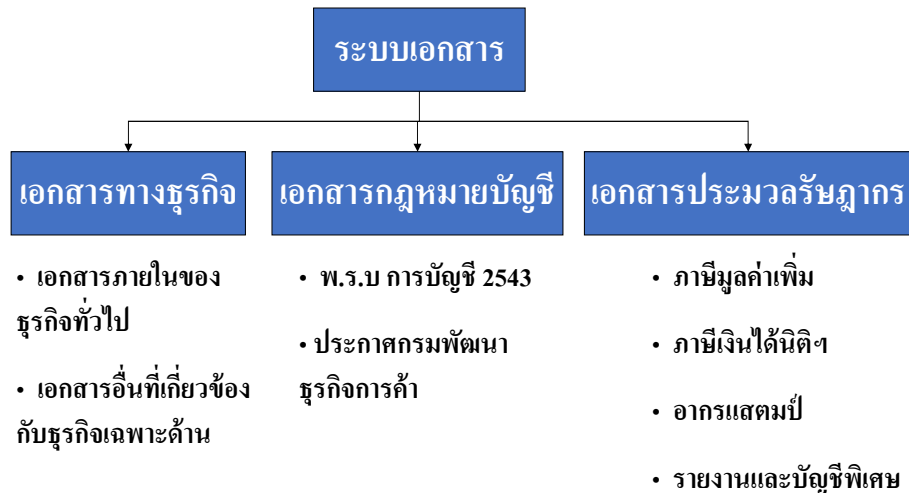
กระบวนการ

เพื่อลดปัญหาในการทำงาน

12

ระบบเอกสาร - บัญชีและภาษี

13

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

TFRS for PAEs

(Publicly Accountable Entities)

กิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ต้องถือปฏิบัติตาม “มาตรฐานชุดใหญ่” ได้แก่

- บริษัทมหาชน
- บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- สถาบันการเงิน
- บริษัทหลักทรัพย์

TFRS for NPAEs

(Non-Publicly Accountable Entities)

กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ต้องถือปฏิบัติตาม “มาตรฐานชุดเล็ก”

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- บริษัท จำกัด
- นิติบุคคลต่างประเทศ ประกอบกิจการในไทย
- กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

ภาพรวมของมาตรฐาน NPAEs ที่ปรับปรุงใหม่ 2565

- มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะได้มีผลบังคับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 และภายหลังจากนั้นได้มีการออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชีอีกหลายฉบับ เพื่อให้กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะได้นำมาถือปฏิบัติในการจัดทำรายงานทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ด้วยสภาพแวดล้อม ลักษณะการประกอบธุรกิจ ความซับซ้อนและความหลากหลายของธุรกรรมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากปี 2554
- ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชีฯ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษานำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมาปฏิบัติใช้เพื่อดำเนินการศึกษาและปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มทางเลือกทางบัญชี และสามารถนำมาปฏิบัติได้กับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจสำหรับประเทศไทย

- หลักสำคัญของการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ คือ

1. ทำให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเพิ่มวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับธุรกรรมต่างๆ เช่น เกษตรกรรม อนุพันธ์ การรวมธุรกิจ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่ ข้อตกลงสัมปทานบริการ เป็นต้น

2. คงความง่ายในทางปฏิบัติ กล่าวคือ คงวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่ใช้อยู่เดิมไว้เพื่อกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะเดิมไม่ถูกระทบรวมถึงรวบรวมประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผลบังคับใช้ในปัจจุบันเข้ามารวมไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ เช่น การจัดทำงบการเงินระหว่างกาล การตีราคาใหม่ของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ การวัดมูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน เป็นต้น และ

3. เพิ่มทางเลือกในวิธีปฏิบัติทางบัญชี เช่น การจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จการจัดทำงบการเงินรวม ทางเลือกในการกำหนดสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานที่ไม่ใช่สกุลเงินบาท เป็นต้น

รายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2566
ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีผลบังคับใช้ปี 2567

คำชี้แจงประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
เรื่อง รายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2566

๒.๒ รูปแบบ และข้อกำหนดต่างๆ ของงบการเงินที่ต้องจัดทำ

(๑) โครงสร้างงบการเงินที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีแต่ละประเภทต้องจัดทำ

แบบ/ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี	งบ ฐานะ การเงิน	งบ กำไร ขาดทุน	งบกำไร ขาดทุน เบ็ดเสร็จ*	งบการเงิน เปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้น	งบ กระแส เงินสด	งบการเงินรวม/ งบการเงินที่แสดง เงินลงทุนตามวิธี ส่วนได้เสีย	ข้อมูล เปรียบเทียบ กับปีก่อน	หมายเหตุ ประกอบ งบการเงิน
๑. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	✓	✓	☑	✗	☑	☑	✓	✓
๒. บริษัทจำกัด	✓	✓	☑	✓	☑	☑	✓	✓
๓. บริษัทมหาชนจำกัด	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๔. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ	✓	✓	☑	✓	☑	☑	✓	✓
๕. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร	✓	✓	☑	✓	☑	☑	✓	✓

✓ = ต้องจัดทำ

✗ = ไม่ต้องจัดทำ

☑ = เป็นทางเลือกสำหรับกิจการ NPAs

2 - 1

งบการเงิน
ของ บริษัทจำกัด

แบบ 2

1. งบฐานะการเงิน

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹	งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹
	25X1 25X0	25X1 25X0

สินทรัพย์

1. สินทรัพย์หมุนเวียน

- 1.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
- 1.2 เงินลงทุนชั่วคราว
- 1.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
- 1.4 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน - หมุนเวียน

- 1.5 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น
- 1.6 สินค้ำคงเหลือ
- 1.7 สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน^{*2}
- 1.8 สินทรัพย์ชีวภาพหมุนเวียน
- 1.9 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- 1.10 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - หมุนเวียน
- รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

- 2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
 - 2.1 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน
 - 2.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย
 - 2.3 เงินลงทุนในการร่วมค้า
 - 2.4 เงินลงทุนในบริษัทร่วม
 - 2.5 เงินลงทุนระยะยาวอื่น
 - 2.6 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น
 - 2.7 เงินให้กู้ยืมระยะยาว
 - 2.8 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน - ไม่หมุนเวียน
 - 2.9 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
 - 2.10 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
 - 2.11 ค่าความนิยม

2 - 2

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹	งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹		
		25X1	25X0	25X1	25X0
2.12	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน				
2.13	สินทรัพย์ชีวภาพไม่หมุนเวียน				
2.14	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี* ²				
2.15	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
2.16	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - ไม่หมุนเวียน				
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
รวมสินทรัพย์					

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

3. หนี้สินหมุนเวียน
 - 3.1 เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน
 - 3.2 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น
 - 3.3 เงินรับล่วงหน้าส่วนที่เกินกว่างานส่วนที่เสร็จ - หมุนเวียน
 - 3.4 ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี
 - 3.5 ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าเงินทุนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี
 - 3.6 เงินกู้ยืมระยะสั้น
 - 3.7 ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย
 - 3.8 ประมาณการหนี้สินหมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน
 - 3.9 ประมาณการหนี้สินระยะสั้นอื่น
 - 3.10 หนี้สินหมุนเวียนอื่น
- รวมหนี้สินหมุนเวียน

4. หนี้สินไม่หมุนเวียน

- 4.1 เงินกู้ยืมระยะยาว
- 4.2 หนี้สินตามสัญญาเช่าเงินทุน
- 4.3 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น
- 4.4 เงินรับล่วงหน้าส่วนที่เกินกว่างานส่วนที่เสร็จ - ไม่หมุนเวียน
- 4.5 หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี²
- 4.6 ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน
- 4.7 ประมาณการหนี้สินระยะยาวอื่น
- 4.8 หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน

รวมหนี้สิน

หมายเหตุ	งบการเงินรวม ^{*1}		งบการเงินเฉพาะกิจการ ^{*1}	
	25X1	25X0	25X1	25X0

5. ส่วนของผู้ถือหุ้น

5.1 ทุนเรือนหุ้น

5.1.1 ทุนจดทะเบียน

5.1.1.1 หุ้นบุริมสิทธิ

5.1.1.2 หุ้นสามัญ

5.1.2 ทุนที่ชำระแล้ว

5.1.2.1 หุ้นบุริมสิทธิ

5.1.2.2 หุ้นสามัญ

5.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้น

5.2.1 ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ

5.2.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

5.3 ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุนอื่น

5.4 กำไร (ขาดทุน) สะสม

5.4.1 จัดสรรแล้ว

5.4.1.1 ทุนสำรองตามกฎหมาย

5.4.1.2 อื่น ๆ

5.4.2 ยังไม่ได้จัดสรร

5.5 ส่วนได้เสีย - ทุนอื่น

5.6 องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น

รวมส่วนของบริษัทใหญ่^{*1}

5.7 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม^{*1}

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

^{*1} มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (ปรับปรุง 2565) ไม่ได้กำหนดให้กิจการต้องจัดทำงบการเงินรวม หรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย แต่หากกิจการเห็นถึงประโยชน์ของงบการเงินดังกล่าวสามารถเลือกจัดทำได้ และเมื่อกิจการเลือกจัดทำงบการเงินรวม หรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียแล้วต้องนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการด้วย (กรณีที่กิจการมีเพียงเงินลงทุนในการร่วมค้า และหรือเงินลงทุนในบริษัทร่วม และเลือกใช้วิธีส่วนได้เสีย ให้ใช้คำว่า "งบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย" แทนคำว่า "งบการเงินรวม")

^{*2} กรณีใช้แนวทางที่อาจเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAs)

2 - 10

2.4 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบชั้นเดียว

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹		งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹	
		25X1	25X0	25X1	25X0
รายได้					
1.	รายได้จากการขายหรือการให้บริการ				
2.	รายได้อื่น				
	รวมรายได้				

ค่าใช้จ่าย

3. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ
4. ค่าใช้จ่ายในการขาย
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
6. ค่าใช้จ่ายอื่น
- รวมค่าใช้จ่าย**
7. ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้
9. ต้นทุนทางการเงิน
10. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้
11. ภาษีเงินได้
12. กำไร(ขาดทุน) สุทธิ

การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน) สุทธิ *¹

- ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่
- ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

2.5 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ – แบบขั้นเดียว แสดงแบบงบเดียว
(กรณีเลือกจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จแทนงบกำไรขาดทุน บทที่ 4 ย่อหน้า 4.14 และ ย่อหน้า 4.15.1)

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹	งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹
	25X1 25X0	25X1 25X0

รายได้

1. รายได้จากการขายหรือการให้บริการ
2. รายได้อื่น

รวมรายได้

ค่าใช้จ่าย

3. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ
4. ค่าใช้จ่ายในการขาย
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
6. ค่าใช้จ่ายอื่น

รวมค่าใช้จ่าย

7. ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้
9. ต้นทุนทางการเงิน
10. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้
11. ภาษีเงินได้
12. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

13. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น

13.1 รายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง

- 13.1.1 ผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย
- 13.1.2 ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่าเงินของหน่วยงานต่างประเทศ
- 13.1.3 ผลกำไร (ขาดทุน) จากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด
- 13.1.4 ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
- 13.1.5 องค์ประกอบอื่นของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
- 13.1.6 ภาษีเงินได้ของรายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
(กรณีเลือกแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วยยอดก่อนหักผลกระทบทางภาษีที่เกี่ยวข้อง)
- 13.1.7 รวมรายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง

13.2 รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง

- 13.2.1 ผลกำไร (ขาดทุน) จากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่
- 13.2.2 ผลกำไร (ขาดทุน) จากหลักคณิตศาสตร์ประจักษ์จากการวัดมูลค่าใหม่ของโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้
- 13.2.3 ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
- 13.2.4 องค์ประกอบอื่นของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
- 13.2.5 ภาษีเงินได้ของรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
(กรณีเลือกแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วยยอดก่อนหักผลกระทบทางภาษีที่เกี่ยวข้อง)
- 13.2.6 รวมรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง

14. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี-สุทธิจากภาษี

15. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี

การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม *1

- ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่
- ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

2.6 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบขั้นเดียว แสดงแบบสองงบบ
(กรณีเลือกจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จแทนงบกำไรขาดทุน บทที่ 4 ย่อหน้า 4.14 และ ย่อหน้า 4.15.2)

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹	งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹
	25X1 25X0	25X1 25X0

1. งบกำไรขาดทุน

รายได้

1. รายได้จากการขายหรือการให้บริการ
2. รายได้อื่น

รวมรายได้

ค่าใช้จ่าย

3. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ
4. ค่าใช้จ่ายในการขาย
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
6. ค่าใช้จ่ายอื่น

รวมค่าใช้จ่าย

7. ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้
9. ต้นทุนทางการเงิน
10. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้
11. ภาษีเงินได้
12. กำไร(ขาดทุน) สุทธิ

การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน) สุทธิ *¹

- ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่
- ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

2. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

12. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
13. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น
- 13.1 รายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
 - 13.1.1 ผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย
 - 13.1.2 ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่าการเงินของหน่วยงานต่างประเทศ
 - 13.1.3 ผลกำไร (ขาดทุน) จากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด
 - 13.1.4 ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
 - 13.1.5 องค์ประกอบอื่นของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
 - 13.1.6 ภาษีเงินได้ของรายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
(กรณีเลือกแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วยยอดก่อนหักผลกระทบทางภาษีที่เกี่ยวข้อง)
 - 13.1.7 รวมรายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง

- 13.2 รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
- 13.2.1 ผลกำไร (ขาดทุน) จากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่
 - 13.2.2 ผลกำไร (ขาดทุน) จากหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจากการวัดมูลค่าใหม่ของโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้
 - 13.2.3 ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
 - 13.2.4 องค์ประกอบอื่นของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
 - 13.2.5 ภาษีเงินได้ของรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
(กรณีเลือกแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วยยอดก่อนหักผลกระทบทางภาษีที่เกี่ยวข้อง)
 - 13.2.6 รวมรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในงบกำไรขาดทุนในภายหลัง
14. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี-สุทธิจากภาษี
15. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี

การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม *1

- ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่
- ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

2. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ของกิจการที่ต้องเข้าใจก่อนปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- การแสดงยอดคงเหลือของบัญชีเงินสด
- เชื้อระหว่างทางและยอดคงเหลือในบัญชีเงินฝากธนาคาร
- บัญชีลูกหนี้การค้าและรายได้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการบัญชี
- ลูกหนี้เงินกู้ยืมกรรมการ ลูกหนี้ค่าหุ้น ที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการบัญชี
- การรับรู้สินค้าคงเหลือ เป็นค่าใช้จ่าย ที่ต้องจัดเตรียมเอกสารอ้างอิง
- การวัดมูลค่าเงินลงทุน และกำไรขาดทุนตามมาตรฐานการบัญชี
- กรณีศึกษา ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่อาจเกิดการด้อยค่า

1.สินทรัพย์(Assets) หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

การรับรู้รายการสินทรัพย์ต้องเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการสินทรัพย์ทุกข้อดังนี้

- 1.1 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต
- 1.2 รายการนั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่วัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

1.เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด(Cash and cash equivalents)

เงินสดหมายถึงเงินสดในมือและเงินฝากธนาคารทุกประเภททั้งนี้ไม่รวมเงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ) เช่น

- (1) ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่กิจการมีอยู่รวมทั้งเงินสดย่อย ธนาณัติ ตัวแลกเงินไปรษณีย์
- (2) เงินฝากธนาคารกระแสรายวันและออมทรัพย์ รวมทั้งบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ซึ่งกำหนดให้แสดงไว้ในรายการที่ 1.2 และ 2.5 แล้ว
- (3) เช็คที่กำหนดชำระแต่ยังมีได้นำฝาก เช็คเดินทางตราพดของธนาคาร

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึงเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้และมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าน้อย หรือไม่มีสาระสำคัญ เช่นเงินลงทุนที่มีวันครบกำหนดในระยะสั้นหรือเงินฝากประจำที่มีระยะเวลาจ่ายคืนในระยะสั้นกล่าวคือ 3 เดือนหรือน้อยกว่านับจากวันที่ได้มาเป็นต้น

2 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน(Pledged bank deposits)

หมายถึงเงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกถอนเป็นรายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เช่นเงินฝากธนาคารที่กิจการนำไปเป็นหลักประกันการกู้ยืมและไม่สามารถเบิกถอนได้ตามปกติ เกินกว่าระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานเป็นต้น

วิธีการจัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร (Bank Reconciliation)

1. พิสูจน์จากยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดไปหายอดฝากธนาคารตามสมุดบัญชีกิจการ วิธีนี้ยอดด้านธนาคารจะเป็นตัวตั้งแล้วนำข้อแตกต่างมาปรับโดยการบวกหรือหักคำตอบที่ได้คือยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีกิจการ
2. พิสูจน์ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีกิจการให้ได้ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอด ซึ่งตรงข้ามกับวิธีที่ 1 เนื่องจากยอดด้านกิจการเป็นตัวตั้งและยอดธนาคารเป็นคำตอบ
3. แบบหายอดที่ถูกต้อง ทั้งยอดด้านธนาคารและยอดกิจการเป็นตัวตั้งทั้งคู่ข้อแตกต่างที่เกิดขึ้นนำไปปรับฝ่ายที่ยอดคงเหลือไม่ถูกต้อง

วิธีที่1 การทำแบบเปรียบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร โดยพิสูจน์ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคารไปหายอดเงินฝากตามสมุดบัญชี

กิจการ.....			
งบเปรียบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร			
ณ วันที่.....			
		(หน่วย : บาท)	
ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร			XX
<u>บวก</u>	เงินฝากระหว่างทาง	XX	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	XX	
	เช็คคืน	XX	
	เช็คของกิจการอื่นที่ธนาคารนำมาหักบัญชีกิจการ	XX	
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกต่ำกว่าที่ได้จ่ายจริง	XX	XX
			XX
<u>หัก</u>	เช็คค้างจ่าย :	XX	
	เลขที่ :	XX	
	เลขที่ :	XX	
	เลขที่ :	XX	
	เช็คหรือตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บให้ :	XX	
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกบัญชีสูงกว่าที่ได้สั่งจ่ายเช็ค : ..	XX	XX
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ			XX

วิธีที่2 การทำงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร โดยพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร ด้านสมุดบัญชีกิจการไปหาด้านธนาคาร

กิจการ.....
งบเปรียบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร
ณ วันที่.....

(หน่วย : บาท)

ยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีกิจการ		XX
<u>บวก</u>	เช็คค้างจ่าย :	XX
	เลขที่ :	XX
	เลขที่ :	XX
	เลขที่ :	XX
	เช็คหรือตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บให้ :	XX
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกบัญชีสูงกว่าที่ได้ส่งจ่ายเช็ค : ..	XX XX
<u>หัก</u>	เงินฝากระหว่างทาง	XX
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	XX
	เช็คคืน	XX
	เช็คของกิจการอื่นที่ธนาคารนำมาหักบัญชีกิจการ	XX
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกต่ำกว่าที่ได้จ่ายจริง	XX XX
	ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอด	XX

วิธีที่3 การทำงบเปรียบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร แบบหายอดที่ถูกต้อง

กิจการ.....
งบเปรียบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร
ณ วันที่.....

(หน่วย : บาท)

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร		XX
<u>บวก</u>	เงินฝากระหว่างทาง	XX
	เช็คของกิจการอื่นที่ธนาคารนำมาหักบัญชีกิจการ	XX XX
<u>หัก</u>	เช็คค้างจ่าย :	XX
	เลขที่ :	XX
	เลขที่ :	XX
	เลขที่ :	XX
	เช็คหรือตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บให้ :	XX
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกบัญชีสูงกว่าที่ได้ส่งจ่ายเช็ค : ..	XX XX
	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	XX
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ		
<u>บวก</u>	เช็คหรือตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บให้ :	XX
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกบัญชีสูงกว่าที่ได้ส่งจ่ายเช็ค : ..	XX XX
<u>หัก</u>	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	XX
	เช็คคืน	XX
	จำนวนเงินที่กิจการบันทึกต่ำกว่าที่จ่ายจริง	XX XX
	ยอดเงินฝากที่ถูกต้อง	XX

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

1. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น(Trade and other current receivables)

ลูกหนี้ หมายถึง สิทธิที่กิจการจะได้รับเงินสดหรือทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอื่นๆ เมื่อถึงกำหนดชำระซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับชำระภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการหรือถึงกำหนดชำระภายใน 12 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยแบ่งเป็น

ลูกหนี้การค้าหมายถึงลูกหนี้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการรวมทั้งการประกอบธุรกิจหลักของกิจการที่กิจการได้ส่งใบแจ้งหนี้หรือได้ตกลงอย่างเป็นทางการกับผู้ซื้อ เช่น ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าลูกหนี้ตามตั๋วเงินรับอันเกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการดังกล่าว เป็นต้น

ลูกหนี้อื่นหมายถึงลูกหนี้ที่ไม่ใช่ลูกหนี้การค้า เช่น ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับอื่นนอกจากรายการที่ 1.4 เงินอุดหนุน เงินมัดจำ **อนุพันธ์** ลูกหนี้กรมสรรพากร (เช่น ภาษีเงินได้ที่มีสิทธิได้รับคืน ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างรับ) รวมถึงภาษีอื่นใดที่กิจการคาดว่าจะได้รับคืนจากหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

กรณีที่เกิดการเลือกใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ รายการลูกหนี้กรมสรรพากรจะไม่รวมถึงสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน ซึ่งกำหนดให้แสดงในรายการที่ 1.7

2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น

(Trade and other non-current receivables)

ลูกหนี้ หมายถึง สิทธิที่กิจการได้รับเงินสดหรือทรัพยากรหรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอื่นๆ เมื่อถึงกำหนดชำระซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับชำระเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการหรือถึงกำหนดชำระเกินกว่า 12 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยแบ่งเป็น

ลูกหนี้การค้า หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งการประกอบธุรกิจหลักของกิจการที่กิจการได้ส่งใบแจ้งหนี้หรือได้ตกลงอย่างเป็นทางการกับผู้ซื้อ เช่น ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าลูกหนี้ตามตั๋วเงินรับอันเกิดจากการขายสินค้า หรือการให้บริการดังกล่าว เป็นต้น

ลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ใช่ลูกหนี้การค้า เช่น ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับอื่น นอกจากรายการที่ 2.8 เงินอุดหนุน เงินมัดจำ อนุพันธ์ ลูกหนี้กรมสรรพากร รวมถึงภาษีอื่นใดที่กิจการคาดว่าจะได้รับคืนจากหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ

วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญสามารถทำได้ 3 วิธี ได้แก่

1. วิธีอัตราร้อยละของยอดขายสุทธิ คำนวณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญเป็นร้อยละของยอดขายเชื้อสุทธิ
2. วิธีอัตราร้อยละของลูกหนี้ที่ค้างชำระ จำแนกตามอายุของลูกหนี้ คำนวณโดยการจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ
3. วิธีพิจารณาลูกหนี้เป็นแต่ละราย พิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ และจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับชำระจากลูกหนี้

การปรับปรุงบัญชี

รายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ปรับปรุงเพียงแค่บันทึกรายการ

Dr หนี้สงสัยจะสูญ (5)

xx

Cr ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (1)

xx

วิธีบันทึกบัญชี และการปรับปรุงบัญชี

คิดจากยอดขาย คิดได้เท่าไร บันทึกรับหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน	คิดจากยอดลูกหนี้ คิดได้เท่าไร นำไปปรับยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
ตัวอย่าง	
กิจการมียอดขายเชื่อ 800,000 บาท และคิดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจากยอดขายเชื่อ 2%	ณ วันสิ้นงวด กิจการมียอดลูกหนี้ 150,000 บาท และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมา 1,000 บาท กิจการมีนโยบายคิดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ 2% จากยอดลูกหนี้
วิธีคิด $800,000 \times 2\% = 16,000$ บาท	วิธีคิด $150,000 \times 2\% = 3,000$ บาท $3,000 - 1,000 = 2,000$ บาท
การปรับปรุงรายการ ณ วันสิ้นงวด	
Dr หนี้สงสัยจะสูญ 16,000 Cr ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ 16,000	Dr หนี้สงสัยจะสูญ 2,000 Cr ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ 2,000

ตัวอย่างการคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ตามวิธีอย่างง่าย (TFRS-9)

Cr. ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ

การคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามวิธีอย่างง่าย (TFRS-9)

สมมติว่าบริษัท มีลูกหนี้การค้า ณ 31 ธันวาคม 25x1 จำนวน 1,700 บาท
ที่โดยปกติให้เวลาสินเชื่อ 30 วัน

ระยะเวลาค้างชำระ	จำนวนเงิน
ภายในระยะเครดิต (0-30 วัน)	800
31-60 วัน	350
61-180 วัน	280
180-360 วัน	170
>360 วัน	100
รวม	1,700

**แนวทางในการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เริ่มจากการนำข้อมูล
การจ่ายชำระในปีก่อน (ปีx0) ซึ่งมีลูกหนี้การค้า 20,000 บาท**

การจ่ายชำระ	จำนวนที่จ่าย	จ่ายสะสม	จำนวนค้าง
ภายในเวลาเครดิต	7,500	7,500	(2) 12,500
31-60 วัน	6,800	14,300	(3) 5,700
61-180 วัน	3,000	17,300	(4) 2,700
180-360 วัน	2,200	19,500	(5) 500
>360 วัน (ตัดจ่ายเข้า P/L)	500	19,500	500
รวม	(1) 20,000		

ชั้นถัดมา กำหนดหาอัตราหนี้สูญ ปี x0

การจ่ายชำระ	มูลค่าลูกหนี้	จำนวนหนี้สูญ	อัตราหนี้สูญ
ภายในเวลาเครดิต	(1) 20,000	500	2.5%
31-60 วัน	(2) 12,500	500	4.0%
61-180 วัน	(3) 5,700	500	8.8%
180-360 วัน	(4) 2,700	500	18.5%
>360 วัน (ตัดจ่ายเข้า P/L)	(5) 500	500	100.0%

TFRS9 สมมติว่าในปีที่ศึกษามีลูกหนี้ที่ไม่ได้รับชำระเกินหนึ่งปี เป็น “หนี้สูญทั้งหมด” เรียกว่า ส่วนสูญเสียด้านเครดิต จากนั้นให้นำส่วน ส่วนเสียด้านเครดิต(จำนวนหนี้สูญ) ไปหาร ในและช่วงชั้นอายุของลูกหนี้ เป็น อัตราส่วนการผิณัดชำระ

สมมติว่าในสภาพปัจจุบันที่คาดว่าอัตราการว่างงานใน 1 ปีข้างหน้าเพิ่มขึ้น 1% ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราหนี้สูญเพิ่มขึ้น 10% ดังนั้น อัตราหนี้สูญต้องปรับปรุงตามการพยากรณ์ภาวะเศรษฐกิจ

การจ่ายชำระ	อัตราหนี้สูญ	อัตราหนี้สูญที่ปรับปรุงใหม่
ภายในเวลาเครดิต	2.5%	2.8%
31-60 วัน	4.0%	4.4%
61-180 วัน	8.8%	9.6%
180-360 วัน	18.5%	20.4%
>360 วัน (ตัดจ่ายเข้า P/L)	100.0%	100.0%

ขั้นสุดท้าย คำนวณหาค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้า

การจ่ายชำระ	มูลค่าลูกหนี้	อัตราหนี้สูญที่ปรับปรุง	ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ
ภายในเวลาเครดิต	800	2.8%	22
31-60 วัน	350	4.4%	15
61-180 วัน	280	9.6%	27
180-360 วัน	170	20.4%	35
>360 วัน (ตัดจ่ายเข้า P/L)	100	100%	100
รวม	1,700		199

วิธีการบันทึกบัญชีในการตัดจำหน่ายหนี้สูญ

- ตัดจำหน่ายโดยตรง

Dr หนี้สูญ

Cr ลูกหนี้การค้า

- ตัดจำหน่ายผ่านค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ

Dr ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ

Cr ลูกหนี้การค้า

การตัดจำหน่ายหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์กฎหมายภาษีอากร	การตัดจำหน่ายหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์ทางบัญชี
เดบิต หนี้สูญ xx เครดิต ลูกหนี้ xx บันทึกการตัดจำหน่ายหนี้สูญตามหลักเกณฑ์ กฎหมายภาษีอากร	เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ xx เครดิต ลูกหนี้ xx บันทึกการตัดจำหน่ายหนี้สูญตามหลักเกณฑ์ ทางบัญชี
เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ xx เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ xx บันทึกปรับลดจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	ไม่บันทึกรายการ

หนี้สูญได้รับกลับคืน

หนี้สูญได้รับคืน หมายถึง หนี้ของลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ และกิจการได้บันทึกตัดจำหน่ายออกจากบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญไปแล้วในงวดบัญชีก่อนตามหลักเกณฑ์กฎหมายภาษีอากรและได้มาชำระหนี้ในงวดบัญชีต่อมาเรียกว่าหนี้สูญที่ได้รับกลับคืนมา กิจการจะบันทึกรายการหนี้สูญที่ได้รับกลับคืนมาใน บัญชีหนี้สูญได้รับคืน ด้วยจำนวนเงินที่ลูกหนี้นำมาชำระคืน บัญชีหนี้สูญได้รับคืน เป็นบัญชีรายได้อื่นของกิจการในงวดบัญชีที่กิจการได้รับกลับคืนมา บันทึกรายการบัญชีโดยเดบิตบัญชีลูกหนี้และเครดิตบัญชีหนี้สูญได้รับคืน และบันทึกรายการรับเงินสดชำระหนี้จากลูกหนี้ บันทึกบัญชีดังนี้

หนี้สูญได้รับกลับคืน

การตัดจำหน่ายหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์กฎหมายภาษีอากร	การตัดจำหน่ายหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์ทางบัญชี
เดบิต ลูกหนี้ xx เครดิต หนี้สูญได้รับคืน xx บันทึกหนี้สูญที่ได้รับกลับคืนมา	เดบิต ลูกหนี้ xx เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ xx บันทึกหนี้สูญที่ได้รับกลับคืนมา
เดบิต เงินสด xx เครดิต ลูกหนี้ xx บันทึกรายการรับเงินสดชำระหนี้	เดบิต เงินสด xx เครดิต ลูกหนี้ xx บันทึกรายการรับเงินสดชำระหนี้

หนี้สูญได้รับคืน ตามมาตรฐาน NPAEs

หนี้สูญได้รับคืน

หากลูกหนี้ที่กิจการตัดจำหน่ายไปแล้วกลับมาชำระหนี้ให้แก่กิจการ ให้กิจการโอนกลับบัญชีลูกหนี้ และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกี่ยวข้องด้วยจำนวนเงินที่ได้รับกลับคืน พร้อมบันทึกรายการรับชำระหนี้ จากลูกหนี้

หรือกิจการสามารถเลือกบันทึกหนี้สูญได้รับคืนเป็นรายได้อื่นๆ ในงบกำไรขาดทุน ทั้งนี้ให้กิจการเปิดเผยนโยบายการบัญชีสำหรับการบันทึกหนี้สูญได้รับคืน

การตัดจำหน่ายหนี้สูญให้ถูกต้องตามหลักภาษี

ลักษณะของหนี้สูญ

1. ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการ หรือเนื่องจากการประกอบกิจการ หรือหนี้ที่ได้รวมเป็นเงินได้ในการคำนวณกำไรสุทธิทั้งนี้ ไม่รวมหนี้ที่ผู้เป็น หรือเคยเป็น กรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการเป็นลูกหนี้ ไม่ว่าหนี้นั้นจะเกิดขึ้นก่อนหรือใน ขณะที่ผู้นั้นเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ
2. ต้องเป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความและมีหลักฐาน โดยชัดเจนที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

หลักฐานโดยชัดเจน ต้องแจ้งชัดขนาดไหน

หลักฐานโดยชัดเจนที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

- กรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำสัญญา และกำหนดแบบของสัญญาไว้ ต้องมีหลักฐานตามแบบที่กฎหมายกำหนด เช่น สัญญาให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ หรือ สัญญากู้ยืมเงินเกิน 2,000 บาท เป็นต้น
- กรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนด เพียงใบส่งของ หรือเช็คที่ขึ้นเงินไม่ได้ ก็ถือเป็นหลักฐานที่จะใช้ฟ้องบังคับชำระหนี้ได้

วงเงินที่เป็นหนี้ต่าง วิธีการจำหน่ายหนี้สูญก็ต่างไปด้วย

วิธีการจำหน่ายหนี้สูญ ตามจำนวนที่ลูกหนี้แต่ละรายเป็นหนี้

- กรณีที่ 1 ลูกหนี้เป็นหนี้จำนวน ไม่เกิน 200,000 บาท
- กรณีที่ 2 ลูกหนี้เป็นหนี้จำนวน เกิน 200,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท
- กรณีที่ 3 ลูกหนี้เป็นหนี้จำนวน เกิน 2,000,000 บาท

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ

กรณี หนี้ไม่เกิน 200,000 บาท

เป็นหน้าที่ของเจ้าของกิจการในการติดตามทวงถาม โดยใช้หนังสือทวงถามลูกหนี้ของธนาคาร และใบตอบรับทางไปรษณีย์มาเป็นหลักฐานได้ โดยต้องติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง และยังไม่ได้รับชำระหนี้ และ ต้องมีหลักฐานการคำนวณค่าใช้จ่ายในการฟ้องที่แสดงว่าไม่คุ้มกับหนี้ที่ได้รับชำระ (อาจให้ฝ่ายกฎหมายของบริษัทหรือธนาคารความเห็นในเรื่องดังกล่าว) เพื่อจำหน่ายหนี้สูญต่อไป

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ

กรณี หนี้เกิน 200,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท

กรณีไม่มีการฟ้องร้องต่อศาล

บริษัทที่จะจำหน่ายหนี้สูญต้องได้ ติดตามทวงถามลูกหนี้ โดยมีหลักฐานการติดตามอย่างชัดเจน และต้องยังไม่ได้รับชำระหนี้ เพราะ

1. ลูกหนี้ตาย หรือเป็นคนสาบสูญ และลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะชำระหนี้ได้ หรือ
2. ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่นที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนอยู่จำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ

กรณี หนี้เกิน 200,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท

กรณีมีการฟ้องร้องต่อศาล

บริษัทที่จะจำหน่ายหนี้สูญต้อง มีคำสั่งรับคำฟ้อง หรือคำขอ มาเป็นหลักฐานประกอบการจำหน่ายหนี้สูญ โดยไม่ต้องรอผลของคดี หรือ รอการบังคับคดี หรือ การแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ

กรณี หนี้เกิน 200,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท

กรณีลูกหนี้ถูกฟ้องในคดีล้มละลาย

เพียงแต่ศาลมีคำสั่งรับคำฟ้อง หรือคำสั่งรับคำขอชำระหนี้ในคดีล้มละลายก็สามารถนำมาเป็นหลักฐานประกอบการจำหน่ายหนี้สูญได้

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ

กรณี หนี้เกิน 2,000,000 บาท

กรณีไม่มีการฟ้องร้องต่อศาล

บริษัทที่จะจำหน่ายหนี้สูญต้องได้ ติดตามทวงถามลูกหนี้ โดยมีหลักฐานการติดตามอย่างชัดเจน และต้องยังไม่ได้รับชำระหนี้ เพราะ

1. ลูกหนี้ตาย หรือเป็นคนสาบสูญ และลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะชำระหนี้ได้ หรือ
2. ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อยู่รายอื่นที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนอยู่จำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ
กรณี หนี้เกิน 2,000,000 บาท

กรณีมีการฟ้องร้องต่อศาล

บริษัทที่จะจำหน่ายหนี้สูญต้องได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่งหรือได้ยื่นคำขอ
เกลี้ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีแพ่ง และในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำ
บังคับหรือคำสั่งของศาลแล้วแต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้หรือ
มีหลักฐานจากทางเจ้าหนี้ โดยกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ มีคำสั่งอนุมัติให้
จำหน่ายหนี้นั้นเป็นหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

ขั้นตอนการจำหน่ายหนี้สูญ
กรณี หนี้เกิน 2,000,000 บาท

กรณีลูกหนี้ถูกฟ้องในคดีล้มละลาย

บริษัทที่จะจำหน่ายหนี้สูญต้องได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำ
ขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และได้มีการ
ประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้ นั้น หรือ
ลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้
ครั้งแรกแล้ว

หนี้สูญตามหลักภาษี (กฎกระทรวงฉบับที่ 374) พ.ศ.2564

- เป็นหนี้ที่เกิดจากการประกอบกิจการ ลูกหนี้การค้า
- เป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความและมีหลักฐานที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

จำนวนหนี้สูญ	ติดตามทางอาญ	ฟ้องร้องดำเนินคดี	ศาลมีคำพิพากษา
ไม่เกิน 200,000 บาท	✓	✓ (ถ้าคู่)	
ไม่เกิน 2,000,000 บาท	✓	✓	
เกิน 2,000,000 บาท	✓	✓	✓

เงินให้กู้ยืมระยะสั้น (Short-term loans)

หมายถึง เงินให้กู้ยืมระยะสั้น รวมทั้งเงินให้กู้ยืมในลักษณะอื่นใดนอกจากที่แสดงไว้ในรายการที่ 1.3 เช่น เงินให้กู้ยืมแก่กรรมการ พนักงานและลูกจ้างกิจการ หรือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เงินให้กู้ยืมอื่น เป็นต้น

เงินให้กู้ยืมคดดอกเบี้ยหรือไม่คดดอกเบี้ย

มาตรา 65 ทวิ(4)

ในกรณีโอนทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน โดยไม่มีค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ย หรือมีค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมิน มีอำนาจประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยนั้นตามราคาตลาดในวันที่โอน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน

79

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ(Inventories)

หมายถึงสินค้าสำเร็จรูป งานหรือสินค้าระหว่างทำ วัตถุดิบและวัสดุที่ใช้ในการผลิตเพื่อขายหรือให้บริการตามปกติของกิจการ ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย ที่ดินรอการพัฒนาต้นทุนระหว่างพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

ทั้งนี้ กรณีที่เป็นธุรกิจรับเหมาที่กิจการต้องจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญ นอกจากเครื่องมือ เช่น ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้รวมงานระหว่างก่อสร้างภายใต้สัญญาก่อสร้างที่ผู้รับจ้างยังไม่ได้โอนไปให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นสินค้าคงเหลือด้วยเป็นต้น

การวัดมูลค่าของสินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

ราคาทุน

ราคาสินค้ารวมค่าใช้จ่ายในการซื้อ เช่น
ค่าระวาง ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าอากรขาเข้า
ค่าขนส่ง ค่าขนถ่าย ค่าขนส่ง

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

ราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายได้ตาม
ลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติ หักด้วย
ประมาณการต้นทุนในการผลิตสินค้านั้นให้
เสร็จและต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้
ขายสินค้านั้นได้

ปัญหาการตีราคาสินค้าคงเหลือ

มาตรฐานการบัญชี	หลักภาษีอากร
สินค้าคงเหลือต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า	สินค้าคงเหลือในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีให้คำนวณตามราคาทุนหรือราคาตลาด แล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่า และให้ถือราคานี้เป็นราคาสินค้าคงเหลือยกมาสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ด้วย
หากมูลค่าสุทธิต่ำกว่าจะถือเป็นผลขาดทุน	หากราคาตลาดต่ำกว่า ห้ามถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ

การตีราคาสินค้าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า

หลักเกณฑ์ในการตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชี กิจการจะต้องนำราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือมาเปรียบเทียบกับกัน ซึ่งราคาไหนต่ำกว่าจะใช้ราคานั้นเป็นราคาของสินค้าคงเหลือ

สินค้า	ราคาทุน	มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	ราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า
A	800	1,200	800
B	600	550	550
C	500	900	500
D	1,200	1,100	1,100
E	1,300	1,900	1,300
รวม	4,400	5,650	4,250

ปัญหาการรับรู้สินค้าคงเหลือเป็นค่าใช้จ่าย

มาตรฐานการบัญชี	หลักภาษีอากร
กิจการจะรับรู้สินค้าคงเหลือเป็นค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนขายสินค้า ต่อเมื่อ - เมื่อจำหน่ายหรือขายสินค้าออกจากกิจการ - รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อมีการรับรู้รายได้เกิดขึ้น - เมื่อมีการปรับมูลค่าของสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ - เมื่อมีผลขาดทุนจากสินค้าคงเหลือเกิดขึ้น	กิจการจะรับรู้สินค้าคงเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ ต่อเมื่อ - ขายหรือจำหน่ายสินค้าออกจากกิจการ - ทำลายสินค้าและวัตถุดิบตามเงื่อนไขประมวลรัษฎากร - นำสินค้าและวัตถุดิบไปบริจาคให้กับองค์กรกุศลสาธารณกุศล

สินค้าคงเหลือมีจำนวนสูง

ผลกระทบของการคำนวณมูลค่าของสินค้าคงเหลือผิดพลาด

สินค้าคงเหลือมีบทบาทสำคัญ เป็นตัวกำหนดที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนของกิจการที่แสดงไว้ในงบการเงิน

มูลค่าสินค้าคงเหลือ	↑ สูงเกินไป	↓ ต่ำเกินไป
ต้นทุนขาย	↓ ต่ำ	↑ สูง
กำไรสุทธิ	↑ สูง	↓ ต่ำ

งบกำไรขาดทุน	ราคาสูงเกินไป	ราคาต่ำเกินไป	ราคาที่ถูกต้อง
รายได้	2,000	2,000	2,000
ต้นทุนขาย			
สินค้าคงเหลือต้นงวด	600	600	600
บวก ซื้อสินค้า	800	800	800
สินค้าที่มีอยู่ทั้งหมด	1,400	1,400	1,400
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	500	300	400
ต้นทุนขาย	900	1,100	1,000
กำไรขั้นต้น	1,100	900	1,000
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	500	500	500
กำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้	600	400	500
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคล (20%)	120	80	100
กำไรสุทธิ	480	320	400

ปัญหาของสินค้าขาดหรือเกินจากรายงาน

เมื่อมีการซื้อหรือขายสินค้าเกิดขึ้น จะต้องมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือของกิจการ เพื่อคำนวณมูลค่า และเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนไม่สูญหาย ในการตรวจนับสินค้าและวัตถุดิบ นิยมตรวจนับกัน 4 วิธี คือ

ตรวจนับ 100%

วิธีนี้นิยมตรวจนับไม่น้อยกว่า
ปีละ 2 ครั้ง

ตรวจนับแบบเลือกสรร

แบ่งสินค้าออกเป็นกลุ่ม แล้ว
ให้ความสำคัญในการตรวจนับ
แต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน

ปัญหาของสินค้าขาดหรือเกินจากรายงาน (ต่อ)

ทยอยนับทั้งปี

แบ่งการตรวจนับออกเป็นเดือน
ในแต่ละเดือนจะตรวจนับสินค้า
จำนวนหนึ่ง และต่อไปก็จะมีการ
ตรวจนับสินค้าใหม่อีกจำนวน
หนึ่ง ไปเรื่อยๆ ตลอดทั้งปี

ตรวจนับแบบจับพลัน

เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยว่า
สินค้านั้นสูญหาย ถูกขโมย จะ
ทำกันตรวจนับแบบจับพลัน
ทันทีโดยไม่ได้มีการกำหนด
ระยะเวลาในการตรวจนับไว้

สินค้าขาดหรือเกินจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ

กรณีสินค้าขาด	กรณีสินค้าเกิน
- สินค้าขาดจากรายงานถือเป็นการขาย - ต้องเสียภาษีขายด้วยราคาตลาด ณ วันที่ตรวจพบ - เสียเบี้ยปรับ 2 เท่าของภาษีที่ต้องเสีย - ถือเป็นรายได้ในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย - ให้นำ “รายงานการตรวจนับสินค้า” เป็นเอกสารหลักฐานในการตัดปริมาณสินค้าที่ขาดออกจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ แทนหลักฐานใบกำกับภาษี	- เสียเบี้ยปรับไม่เกิน 2,000 บาท - ให้นำ “รายงานการตรวจนับสินค้า” เป็นเอกสารหลักฐานในการเพิ่มปริมาณสินค้าที่เกินเข้าไปในรายงานสินค้าและวัตถุดิบ - เมื่อสินค้า “เกิน” ให้นำออกขายจะต้องเสียภาษีขาย

สินค้าขาดหรือเกินจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ (ต่อ)

กรณีสินค้าขาด		กรณีสินค้าเกิน	
การบันทึกบัญชีสินค้าขาด		การบันทึกบัญชีสินค้าเกิน	
Dr ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	xx	Dr เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	xx
Cr รายได้จากการขาย	xx	Cr เงินสด	xx
ภาษีขาย	xx	Dr สินค้า	xx
		Cr ต้นทุนขาย	xx

หลักเกณฑ์สินค้าที่สูญหาย

สินค้าที่สูญหาย	ประมวลรัษฎากร	บัญชี
1. สินค้าที่สูญหาย ไม่มีประกันหรือสัญญาคุ้มครองใดๆ	มีสิทธิตัดเป็นรายจ่ายทั้งจำนวน ไม่ต้องห้ามตามม.65ตรี แต่ต้องมีหลักฐานที่เชื่อถือได้	- ตัดบัญชีสินค้าคงเหลือออกจากบัญชี
2. - สินค้าที่สูญหาย มีประกันหรือสัญญาคุ้มครองใดๆ (ได้รับเงินในรอบระยะเวลารายงานเดียวกัน)	- ผลเสียหายมากกว่าค่าชดใช้ ผลต่างถือเป็นผลเสียหายที่มีสิทธิหักเป็นรายจ่ายได้ - ผลเสียหายน้อยกว่าค่าชดใช้ ผลต่างถือเป็นรายได้	- ตัดบัญชีสินค้าคงเหลือออกจากบัญชี - ค่าชดใช้บันทึกเป็นรายได้

91

หลักเกณฑ์สินค้าที่สูญหาย

สินค้าที่สูญหาย	ประมวลรัษฎากร	บัญชี
2. สินค้าที่สูญหาย มีประกันหรือสัญญาคุ้มครองใดๆ (ได้รับเงินในรอบระยะเวลารายงานถัดไป)	รอบระยะเวลารายงานสินค้าที่สูญหาย - ผลเสียหายจะถือเป็นรายจ่ายไม่ได้ (ต้องห้ามตามม.65 ตรี(12) รอบระยะเวลารายงานที่ได้รับเงินชดเชย - ผลเสียหายมากกว่าค่าชดใช้ผลต่างถือเป็นผลเสียหายที่มีสิทธิหักเป็นรายจ่ายได้ - ผลเสียหายน้อยกว่าค่าชดใช้ผลต่างถือเป็นรายได้	รอบระยะเวลารายงานสินค้าที่สูญหาย - ตัดบัญชีสินค้าคงเหลือออกจากบัญชี รอบระยะเวลารายงานที่ได้รับเงินชดเชย - ค่าชดใช้บันทึกเป็นรายได้

92

การแสดงผลขาดทุนจากมูลค่าที่ลดลงของ
สินค้ำคงเหลือเนื่องจากการปรับมูลค่าให้
เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

เดบิต **ผลขาดทุนจากมูลค่าที่ลดลงของสินค้ำ**

เครดิต ค่าเพื่อผลขาดทุนจากมูลค่าที่ลดลง
ของสินค้ำ

แสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย

ผลขาดทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับสินค้ำคงเหลือ
เช่น ขาดทุนจากสินค้ำสูญหาย เป็นต้น

เดบิต **ผลขาดทุนจากสินค้ำสูญหาย**

เครดิต สินค้ำคงเหลือ

แสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

93

เงินลงทุน

เงินลงทุน หมายถึงตราสารหนี้และตราสารทุนที่กิจการมีไว้ เพื่อเพิ่ม
ความมั่งคั่งให้กับกิจการ เช่น ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ เงินปันผลและประโยชน์
ที่ได้จากความสัมพันธ์ทางการค้า

การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรก

กิจการต้องจัดประเภทเงินลงทุนในตราสารหนี้และเงินลงทุนในตราสารทุนเป็น

1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด ซึ่งหมายถึงหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในตลาด โดยมีการซื้อขายตลอดเวลาทำการ ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่มีความรอบรู้ มีความเต็มใจ และเป็นอิสระจากกัน และมีการเปิดเผยราคาต่อสาธารณชน ตัวอย่างของตลาดที่มีลักษณะข้างต้น ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ และตลาดตราสารหนี้ (Bond Electronic Exchange: BEX) เป็นต้น โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 หลักทรัพย์เพื่อค้า หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนในความต้องการของตลาดหรือตราสารหนี้ทุกชนิดที่กิจการถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะขายในอนาคต อันก่อให้เกิดการถือหลักทรัพย์นั้นไว้เป็นระยะเวลาสั้นๆ เพื่อหากำไรจาก การเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ ดังนั้น หลักทรัพย์เพื่อค้าจึงมีอัตราการหมุนเวียนสูง

1.2 หลักทรัพย์เพื่อขาย หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนในความต้องการของตลาด หรือตราสารหนี้ทุกชนิด ซึ่งไม่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า และในขณะเดียวกัน ไม่เป็นตราสารหนี้ที่กิจการตั้งใจจะถือจนครบกำหนด

2.2 เงินลงทุนที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด

เงินลงทุนในตราสารหนี้ต้องจัดประเภทตราสารหนี้เป็นหลักทรัพย์เพื่อค้าหรือหลักทรัพย์เพื่อขายเว้นแต่ตราสารหนี้เป็นตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

เงินลงทุนในตราสารทุนต้องจัดประเภทตามที่ระบุไว้ข้างต้น เว้นแต่ตราสารทุนนั้นเป็น เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือการร่วมค้า

เงินลงทุนในบริษัทย่อย หมายถึงเงินลงทุนในตราสารทุนของกิจการ (ซึ่งรวมถึงกิจการที่ไม่ได้ก่อตั้งในรูปแบบบริษัท เช่น ห้างหุ้นส่วน) ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ลงทุน(ซึ่งเป็นบริษัทใหญ่) บริษัทใหญ่ถือว่ามีอำนาจในการควบคุมเมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งในกิจการที่ไปลงทุน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านบริษัทย่อยอื่น ยกเว้นในกรณีที่บริษัทใหญ่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอำนาจในการออกเสียงนั้นไม่ทำให้บริษัทใหญ่สามารถควบคุม กิจการดังกล่าวได้

ในทางกลับกัน บริษัทใหญ่ถือว่าไม่มีอำนาจในการควบคุมเมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งในกิจการที่ไปลงทุน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านบริษัทย่อยอื่น ยกเว้นในกรณีที่บริษัทใหญ่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอำนาจในการออกเสียงนั้นทำให้บริษัทใหญ่สามารถควบคุม กิจการดังกล่าวได้

เงินลงทุนในบริษัทร่วม หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนของกิจการ (ซึ่งรวมถึงกิจการที่ไม่ได้ก่อตั้งในรูปแบบบริษัท เช่น ห้างหุ้นส่วน) ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญของผู้ลงทุนและ ไม่ถือเป็นบริษัทย่อยหรือส่วนได้เสียในการร่วมค้า ผู้ลงทุนถือว่ามีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อกิจการที่ไปลงทุน เมื่อผู้ลงทุนมีอำนาจในการออกเสียง อย่างน้อยร้อยละ 20 ในกิจการที่ไปลงทุน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม (เช่น โดยผ่านบริษัทย่อย) ยกเว้นในกรณีที่ผู้ลงทุนมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอิทธิพลนั้นไม่เกิดขึ้น

เงินลงทุนในการร่วมค้า หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนของกิจการ (ซึ่งรวมถึงกิจการที่ไม่ได้ก่อตั้งในรูปแบบบริษัท เช่น ห้างหุ้นส่วน) ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมร่วมของผู้ร่วมค้า โดยผู้ร่วมค้ามีสิทธิในสินทรัพย์สุทธิของการร่วมการงานนั้น

- กิจการต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนทุกประเภทเมื่อเริ่มแรกด้วยราคาทุน ซึ่งหมายถึงมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ให้ไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินลงทุนนั้น บวกด้วยต้นทุนการทำรายการ

ต้นทุนการทำรายการ คือ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินลงทุนนั้น โดยต้นทุนนี้จะไม่เกิดขึ้นหากกิจการไม่ซื้อเงินลงทุนดังกล่าว ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมและค่านายหน้าที่ยจ่ายให้กับตัวแทน ที่ปรึกษา นายหน้าและตัวแทนจำหน่าย และค่าภาษีอากรในการโอน ต้นทุนการทำรายการไม่รวมถึงส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าของตราสารหนี้ ต้นทุนในการจัดหาเงินทุนหรือค่าใช้จ่ายในการบริหารเป็นการภายใน หรือต้นทุนในการถือครอง

การวัดมูลค่าภายหลังการได้มาเงินลงทุนในตราสารทุน

กิจการNPAEs ต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนที่เป็น

หลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด ด้วย **มูลค่ายุติธรรม**

ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน

กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน เป็นกำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการปรับมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดไปยัง**งบกำไรขาดทุน** หากหลักทรัพย์นั้นเป็นไปตามคำนิยามของ **หลักทรัพย์เพื่อค้า**

รับรู้กำไร (ขาดทุน) ดังกล่าวไปยัง**ส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ งบกำไร(ขาดทุน) เบ็ดเสร็จ** หากหลักทรัพย์นั้นเป็นไปตามคำนิยามของ **หลักทรัพย์เพื่อขาย**

กิจการต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ที่อยู่ในความ
ต้องการของตลาดหรือเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือกิจการร่วมค้า ด้วย

ราคาทุนเดิม หัก ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า(ถ้ามี)

ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน

เงินลงทุนในตราสารหนี้

- กิจการNPAEs ต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้ทุกชนิดที่กิจการตั้งใจ
จะถือจนครบกำหนดและเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ที่อยู่ในความ
ต้องการของตลาดที่กิจการไม่ได้ตั้งใจจะถือจนครบกำหนดด้วย

ราคาทุนตัดจำหน่าย หักด้วย ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน

- กิจการต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่กิจการไม่ได้ตั้งใจจะถือจนครบกำหนดด้วยมูลค่ายุติธรรม และกิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นสุดงวดรายงานเป็นกำไร(ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการปรับมูลค่าการลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดไปยัง

งบกำไรขาดทุน หากหลักทรัพย์นั้นเป็นไปตามคำนิยามของ หลักทรัพย์เพื่อค้า

และรับรู้กำไร (ขาดทุน) ดังกล่าวไปยัง

ส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ งบกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จ

หากหลักทรัพย์นั้นเป็นไปตามคำนิยามของ หลักทรัพย์เพื่อขาย

ค่าเพื่อการลดมูลค่าของเงินลงทุน

ในกรณีที่มีข้อบ่งชี้ว่าเงินลงทุนมีมูลค่าลดลงอย่างถาวร หรือมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นความน่าเชื่อถือของผู้ออกตราสารลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญเป็นต้น

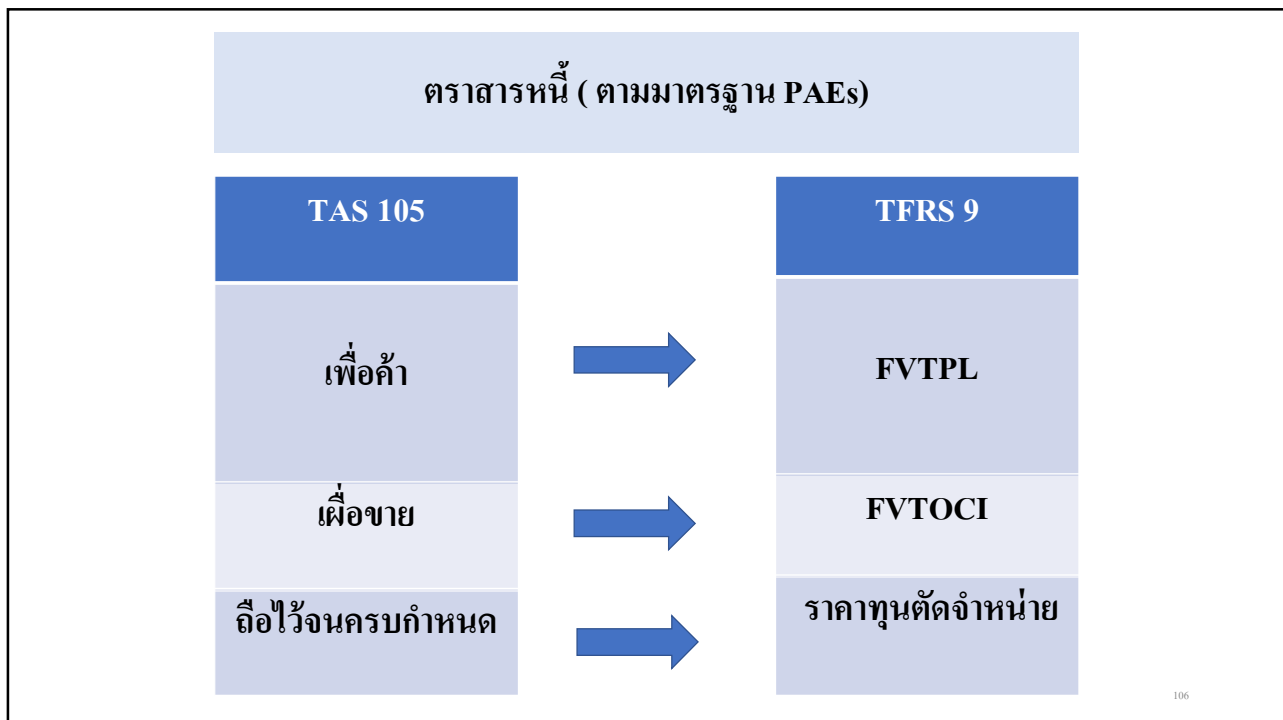
กิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนจากการลดมูลค่าของเงินลงทุนในงบกำไรขาดทุน ในกรณีที่ไม่มีปรากฏว่ามีข้อบ่งชี้ข้างต้นอีกต่อไป กิจการสามารถบันทึกกลับรายการผลขาดทุนดังกล่าวได้

การจำหน่ายเงินลงทุน

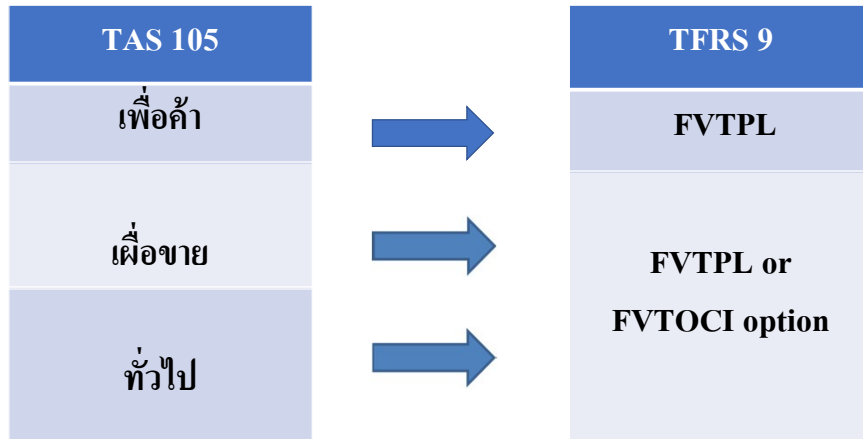
-ในการจำหน่ายเงินลงทุนกิจการต้องบันทึกผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนเป็นกำไร(ขาดทุน)ทันทีที่เกิดขึ้น

-หากกิจการจำหน่ายเงินลงทุนเพียงบางส่วนราคาตามบัญชีต่อหน่วยที่ใช้ในการคำนวณกำไร(ขาดทุน)จากการจำหน่ายเงินลงทุนชนิดเดียวกันต้องคำนวณโดยใช้

วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หรือ วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน

ตราสารทุน (ตามมาตรฐาน PAEs)

107

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตนที่กิจการมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิตในการจำหน่ายสินค้า ให้บริการ ให้เช่าหรือใช้ในการบริหารงาน ซึ่งกิจการคาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลารายงาน

การรับรู้รายการ

1. กิจการต้องรับรู้ต้นทุนเริ่มแรกเพื่อให้ได้มาหรือก่อสร้างรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลังเมื่อมีการซ่อมบำรุง ต่อเติม คัดแปลง ปรับปรุง เปลี่ยนแทนส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์ เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อ ต่อไปนี้

1.1 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากรายการนั้น

1.2 กิจการสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

การวัดมูลค่าเมื่อแรกเริ่ม

กิจการต้องวัดมูลค่าของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่เข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการเป็นสินทรัพย์โดยใช้ ราคาทุน

ส่วนประกอบของราคาทุน

รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ประกอบด้วย

1. ราคาซื้อรวมอากรขาเข้าและภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ หลังหักส่วนลดการค้า และจำนวนที่ได้รับคืนจากผู้ขาย
2. ต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร
3. ต้นทุนที่ประมาณที่ดีที่สุดสำหรับการรื้อ การขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ซึ่งเป็นภาระผูกพันของกิจการที่เกิดขึ้นเมื่อกิจการได้สินทรัพย์นั้นมา หรือเป็นผลจากการใช้สินทรัพย์นั้นในช่วงเวลาหนึ่ง

การเปลี่ยนแปลงมูลค่า การต่อเติม การปรับปรุง

- **รายการในการต่อเติม (Addition)** หมายถึง รายการเพื่อการต่อเติมส่วนต่างๆ ของสินทรัพย์ซึ่งมักเป็นการต่อเติมส่วนบนของสินทรัพย์ เช่น รายการในการต่อเติมอาคารจากเดิมซึ่งมีสี่ชั้นเป็นหกชั้น ค่าต่อเติมหลังคาของรถกระบะ ค่าต่อเติมอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เป็นต้น
- **รายการในการเปลี่ยนแปลง (Alteration)** หมายถึง รายการในการเปลี่ยนแปลงสภาพของสินทรัพย์ เช่น รายการในการกั้นห้อง ค่าทาสีภายในห้อง เจาะประตู หน้าต่าง ค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงรถยนต์บรรทุกหรือรถยนต์โดยสารให้เป็นรถยนต์นั่ง เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงมูลค่า การต่อเติม การปรับปรุง

- **รายการในการขยายออก (Extension)** หมายถึง รายการในการขยายสินทรัพย์ออกไปซึ่งมักขยายออกไปทางด้านข้าง เช่น รายการในการขยายอาคารโรงงาน เป็นต้น
- **รายการในการทำให้ดีขึ้นซึ่งสินทรัพย์ แต่มิใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม (Betterment)** หมายถึง รายการในการทำให้คุณภาพ หรือสภาพของสินทรัพย์ดีขึ้นไปกว่าเดิม ณ วันที่ได้สินทรัพย์นั้นมาที่มิใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม

การซ่อมแซมและบำรุงรักษา

- ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาสินทรัพย์ให้คงสภาพเดิม (Maintenance/ Repairment) ซึ่งสามารถถือเป็นรายจ่ายได้ทั้งจำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดรายจ่ายอันมีลักษณะแตกต่างไปจาก รายจ่ายในการต่อเติม หรือรายจ่ายในการเปลี่ยนแปลงสภาพของสินทรัพย์ หรือรายจ่ายในการขยายออก หรือรายจ่ายในการทำให้ดีขึ้นซึ่งสินทรัพย์

สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

- 1.1 Resource
- 1.2 Controlled by Enterprise
- 1.3 Past Events
- 1.4 Future Economic Benefits
- 1.5 Measured with Certainty

- ค่าใช้จ่าย หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชี ในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการแบ่งปันส่วนทุนให้กับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ

หลักเกณฑ์บัญชีและภาษีอากรเกี่ยวกับสินทรัพย์

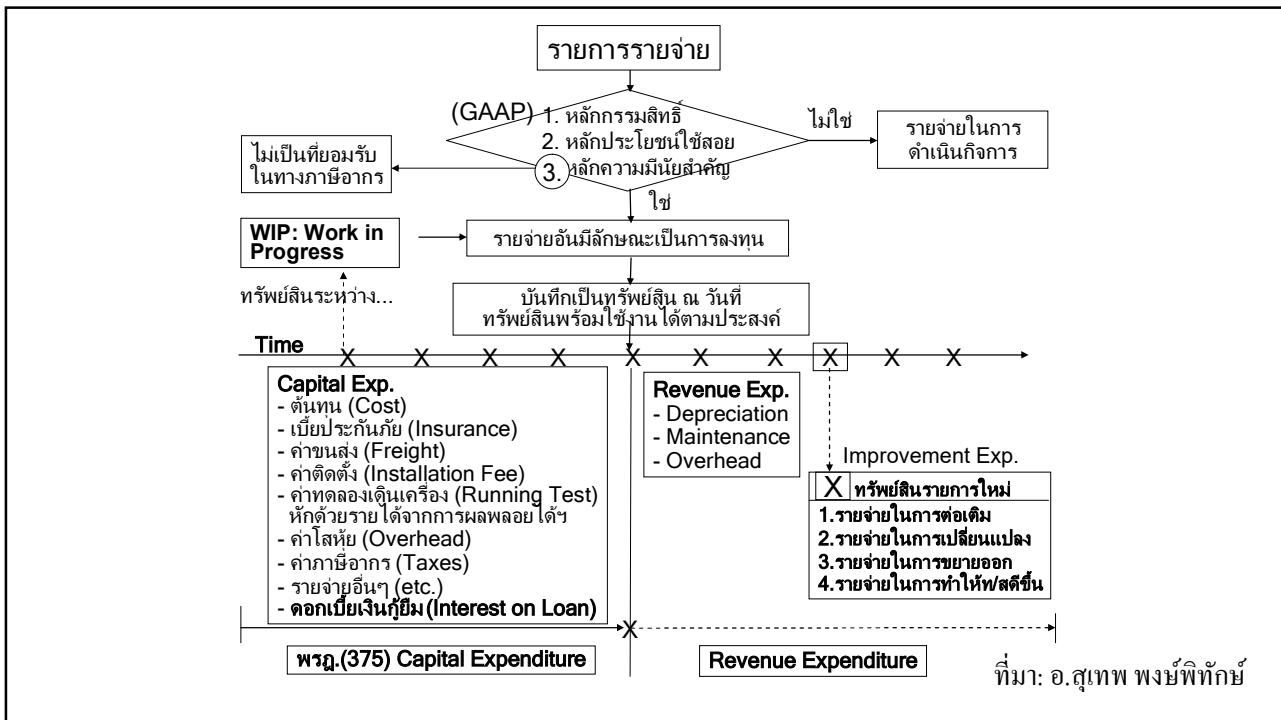
- รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน
- หลักบัญชี
- **หลักกรรมสิทธิ์ (Ownership Principle)** ได้แก่ รายจ่ายที่ได้จ่ายไปแล้วนั้นก่อให้เกิดกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset) เช่น ค่าซื้อที่ดิน อาคารหรือโรงงาน สิ่งปลูกสร้างเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องตกแต่ง หรือเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

หลักบัญชี

- **หลักประโยชน์ใช้สอย (Benefit Principle)** ได้แก่ รายจ่ายที่ได้จ่ายไปนั้น แม้จะไม่ก่อให้เกิดกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ถาวร แต่ก็ก่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยที่มีกำหนดเวลายาวนานเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี เช่น สินทรัพย์เช่าซื้อ สินทรัพย์ลีสซิ่ง
- **หลักความมีนัยสำคัญ (Material Principle)** หลักเกณฑ์ข้อนี้เป็นเสมือนหนึ่งข้อควรคำนึงประกอบการพิจารณาหลักเกณฑ์สองข้อแรกดังกล่าวว่า แม้รายจ่ายนั้นจะก่อให้เกิดกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ถาวร หรือก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ในการใช้สินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์ใดๆ ที่มีกำหนดเวลาเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีแล้ว ยังต้องคำนึงถึงจำนวนเงินที่จ่ายไปนั้นว่า เป็นจำนวนมากเพียงพอที่จะรับรู้เป็นสินทรัพย์ถาวรหรือไม่

หลักเกณฑ์บัญชีและภาษีอากรเกี่ยวกับสินทรัพย์

- ในทางภาษีอากรยอมรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนตามหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรดังกล่าว เฉพาะแต่เพียงสองหลักเกณฑ์แรกเท่านั้น คือ หลักกรรมสิทธิ์ และหลักประโยชน์ใช้สอยเท่านั้น
- หนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรที่ กค 0810/542 ลงวันที่ 14 มกราคม 2518 ดังนี้ “บริษัทฯ ก็ไม่อาจนำสินทรัพย์แต่ละรายการที่มีค่าไม่เกิน 2,000 บาท ซึ่งถือว่าเป็นมูลค่าเล็กน้อยมาถือเป็นรายจ่ายทั้งจำนวนได้เพราะต้องห้ามตามมาตรา 65 ตี (5)”

การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ

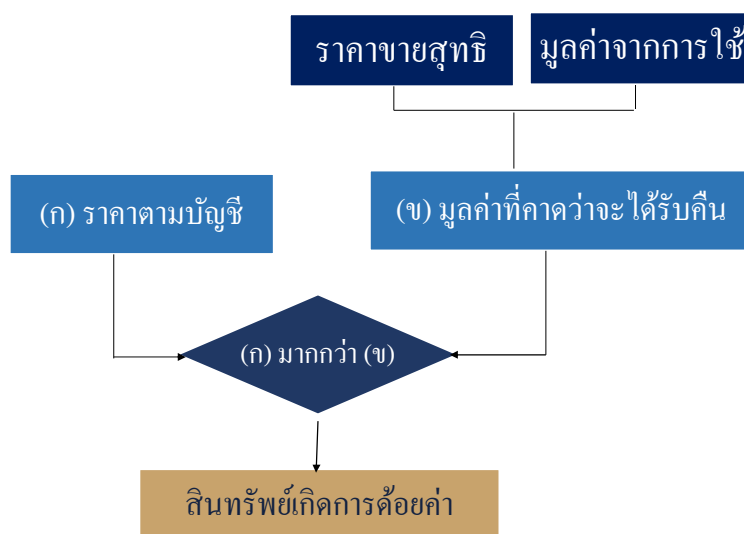
กิจการต้องวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ โดยใช้

1. **วิธีราคาทุน** โดยแสดงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์นั้น ด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี)
2. **วิธีตีราคาใหม่**

การทดสอบการด้อยค่า

การวัดค่าและการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า

มูลค่าจากการใช้ (Value of used)

หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของประมาณการของกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการใช้สินทรัพย์นั้นจนหมดอายุการใช้งาน รวมทั้งจำนวนเงินที่จะได้รับจากการจำหน่ายซากของสินทรัพย์นั้น

แหล่งข้อมูลภายนอก

- 1.ราคาตลาดของสินทรัพย์ลดลงอย่างมาก (อย่างเป็นสาระสำคัญ) กล่าวคือ ลดลงมากกว่าการลดลงจากการใช้งานตามปกติ
- 2.มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบทางลบต่อกิจการที่เป็นสาระสำคัญ
- 3.อัตราดอกเบี้ยในตลาด หรือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เพิ่มขึ้นจนมีผลกระทบต่อมูลค่าของสินทรัพย์ (ผลกระทบในแง่ที่ส่งผลให้อัตรารีดลด หรือ Discount Rate ที่นำมาใช้หามูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ ทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ต่ำกว่า ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์)
- 4.สินทรัพย์ที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการสูงกว่าราคาตลาดของกิจการ

แหล่งข้อมูลภายใน

1. สินทรัพย์ล้ำสมัย หรือชำรุดเสียหาย
2. มีการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจการอย่างมีสาระสำคัญ
ซึ่งมีผลต่อมูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ
3. ผลการปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ลดลงกว่าที่คาดไว้
ข้อบ่งชี้อื่นๆ ได้แก่
 1. กระแสเงินสดใช้ไปในการจัดหาสินทรัพย์ การบำรุงรักษา
หรือเพื่อให้สินทรัพย์นั้นใช้งานได้ สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้อย่างมีสาระสำคัญ
 2. กระแสเงินสดที่ได้รับจริง หรือ กำไรขาดทุนที่เกิดจากสินทรัพย์
ต่ำกว่าที่ทำงานประมาณไว้อย่างมีสาระสำคัญ

3. การปิดบัญชีด้านหนี้สินและทุนที่ต้องเข้าใจก่อน ปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- การปรับปรุงบัญชีค้างจ่าย
- การปรับปรุงเงินค้ำประกันประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินประกันผลงาน
- การวัดผลประโยชน์พนักงานตามมาตรฐานการบัญชี
- การตรวจสอบรายการ ทุน ในงบทดลองกับ บอจ.5 ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- การบันทึกการขายรายเงินปันผล พร้อมการตั้งสำรองตามกฎหมาย

ข้อสมมติ

เกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง (Going Concern)

ภายใต้การจัดทำงบการเงินของกิจการจะต้องอยู่ในข้อสมมติฐานกิจการไม่มีความจำเป็นในการเลิกกิจการหรือลดขนาดของกิจการ ต้องถือเสมือนหนึ่งว่า กิจการยังคงดำเนินงานอย่างต่อเนื่องต่อไป หากกิจการมีความจำเป็นดังกล่าวควรเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินด้วย ดังนั้น การจัดทำบัญชีและงบการเงินของบริษัทต้องถือเสมือนหนึ่งว่าบริษัทไม่เลิกกิจการต้องเปิดเผยในงบการเงิน ยังคงดำเนินงานอยู่ในปีต่อๆ ไป

เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)

รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดขึ้น มิใช่เมื่อรับเงินหรือจ่ายเงิน ซึ่งทำให้งบการเงินสามารถให้ข้อมูลรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีตที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินเพื่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงข้อมูลในอนาคตที่กิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายหรือรับเงินสดในอนาคต ดังนั้น เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี กิจการจึงต้องมีการปรับปรุงรายการบัญชี เช่น รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

การการที่จะต้องทำการปรับปรุงบัญชี

รายได้ค้างรับ
Accrued Revenues

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
Accrued Expense

หนี้สงสัยจะสูญ
Doubtful Account

วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป
Supplies

รายได้รับล่วงหน้า
Deferred Income

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
Prepaid Expense

ค่าเสื่อมราคา
Depreciation

การแก้ไขข้อผิดพลาด
Adjustment

ค่าสูญสิ้น

ค่าตัดจำหน่าย

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย Accrued Expense

ค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นใน
งวดบัญชี แต่ยังไม่
ได้ชำระเงิน

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คือ ค่าใช้จ่ายที่กิจการได้ใช้บริการ
หรือใช้ประโยชน์แล้วในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่ยังไม่
ได้ชำระเงิน และกิจการมีภาระในการชำระเงิน
สำหรับค่าใช้จ่ายดังกล่าวในอนาคต เช่น ค่าไฟฟ้า ค่า
น้ำ ค่าโทรศัพท์ เงินเดือน เป็นต้น

ถ้าเป็น ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานโดยปกติ จะถือว่าเป็น “เจ้าหนี้การค้า”

แต่ถ้าเป็น ค่าใช้จ่ายอื่น เรียกว่า “ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย” เป็นรายการหนี้ทรัพย์หมุนเวียน

การปรับปรุงบัญชี

รายการค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้ชำระเงิน ปรับปรุงเพียงแค่นี้ที่รายการเพิ่มไป

Dr ค่าใช้จ่าย (5)

xx

Cr ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (2)

xx

ตัวอย่าง – ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

บริษัทฯ ได้รับแจ้งหนี้ค่าไฟฟ้า ณ วันสิ้นงวดบัญชี จำนวน 3,500 บาท

Dr ค่าไฟฟ้า	3,500	
		Cr ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย 3,500

ณ วันสิ้นงวดบัญชี บริษัทฯ ยังไม่ได้จ่ายเงินเดือนพนักงานจำนวน 80,000 บาท

Dr เงินเดือน	80,000	
		Cr เงินเดือนค้างจ่าย 80,000

การปรับปรุงเงินค้ำประกันประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินประกันผลงาน

การวัดผลประโยชน์พนักงานตามมาตรฐานการบัญชี

ประเภทของผลประโยชน์พนักงาน

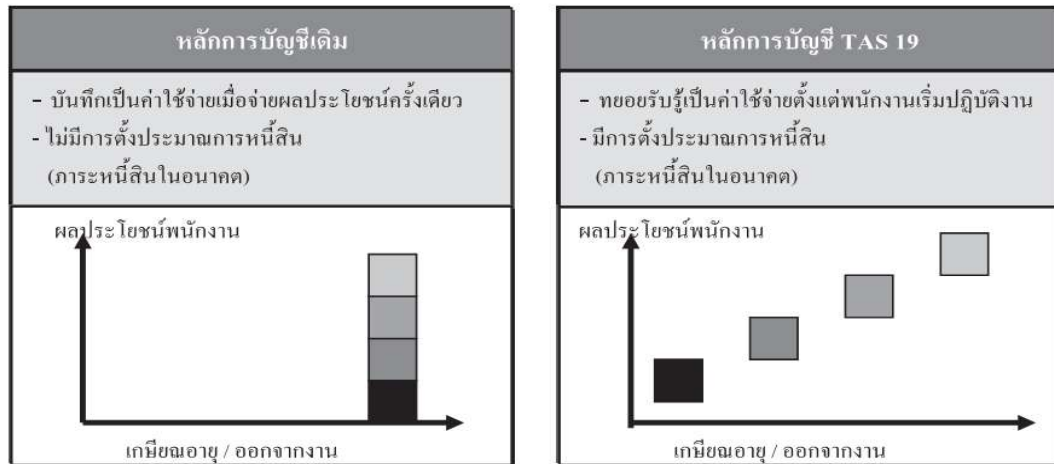
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงานที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดให้ ผลประโยชน์ของพนักงานแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน (Short-term Employee Benefits)
- 2) ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน (Other long-term Employee Benefits)
- 3) ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง (Termination Benefits)
- 4) ผลประโยชน์หลังออกจากงาน (Post-employee Benefits)

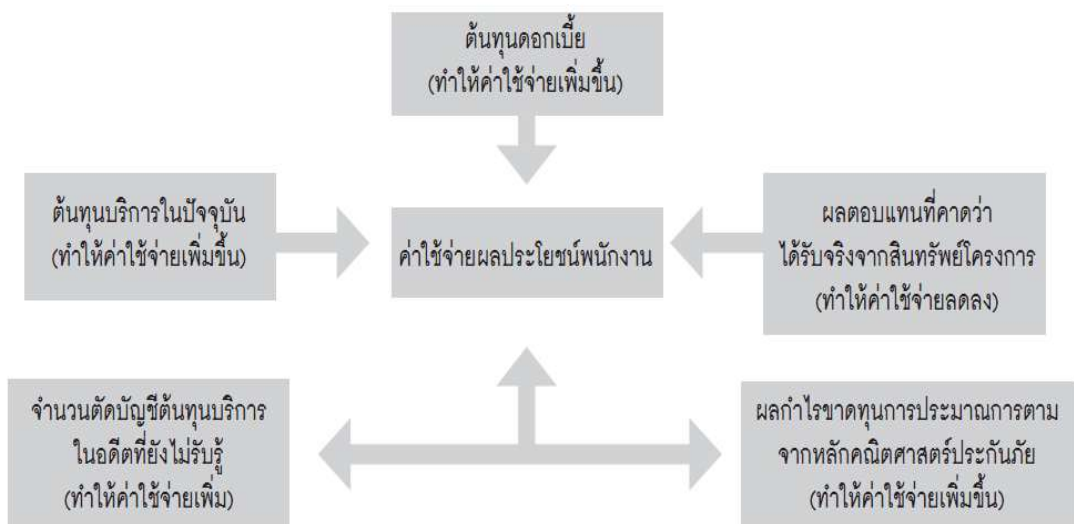
ผลประโยชน์ของพนักงานแบ่งได้เป็น 4 ประเภท สรุปได้ดังนี้

	ผลประโยชน์ระยะสั้น	ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น	ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง
ตัวอย่าง				
อธิบาย	ผลประโยชน์ของพนักงานที่มีกำหนดจ่ายชำระไม่เกิน 12 เดือนนับจากวันที่พนักงานได้ให้บริการ	ผลประโยชน์ของพนักงานที่มีการจ่ายหลังจากการจ้างงานสิ้นสุดลง	ผลประโยชน์ของพนักงานที่ไม่ได้กำหนดจ่ายชำระเกิน 12 เดือนนับจากวันสิ้นสุดวันที่พนักงาน	ผลประโยชน์ของพนักงานที่จะจ่ายเมื่อบริษัทมีเลิกจ้างโดยวันสุดท้ายตามปกติ หรือการออกจากงานโดยสมัครใจของพนักงาน
บันทึกค่าใช้จ่าย/ภาระหนี้สิน	✓	✓	✓	✓
อาศัยประมาณการทางคณิตศาสตร์ประกอบกัน	✗	✓	✓	✗
ผลกระทบต่อทางการเงิน	✗	✓	✓	✗

หลักเกณฑ์ของการตั้งบัญชีผลประโยชน์พนักงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี

ภาพที่ 1 การบันทึกเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงาน
ที่มา: วันชัย ธนากรกิจกุล และ ชารี สาทรกิจ (2554)

ภาพที่ 2 องค์ประกอบการคำนวณผลประโยชน์หลังออกจากงาน
ที่มา: นุชจรี พิเชฐกุล (2553)

การรับรู้รายการ

- ให้รับรู้ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงานเมื่อพนักงานได้ให้บริการแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์นั้น
- สำหรับโครงการสมทบเงิน (Defined Contribution Plan) ให้รับรู้การจ่ายเงินสมทบเมื่อพนักงานได้ให้บริการเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินสมทบนั้น เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

การรับรู้รายการ(ต่อ)

- สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน (Defined Benefit Plan) (โครงการบำเหน็จบำนาญ หรือกิจการมีการกำหนดให้พนักงานออกจากงานเมื่อเกษียณอายุ) ให้
 - บันทึกบัญชีทั้งภาระผูกพันทางกฎหมายและภาระผูกพันจากการอนุมานอื่นๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติของกิจการ

การรับรู้รายการ(ต่อ)

- กำหนด PV ของภาระผูกพันของผลประโยชน์อย่างสม่ำเสมอเพียงพอเพื่อให้จำนวนที่รับรู้ในงบการเงินแตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญจากจำนวน ณ วันที่ในงบฐานะการเงิน
- ใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) เพื่อวัดมูลค่าภาระผูกพันและต้นทุน
- จัดสรรผลประโยชน์ให้ปีที่ให้บริการตามสูตรคำนวณผลประโยชน์ของโครงการ เว้นแต่การให้บริการในปีหลายๆ จะนำไปสู่ผลประโยชน์ที่มากขึ้นกว่าปีก่อนๆ อย่างเป็นสาระสำคัญ

- ใช้ข้อสมมติจากการประมาณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่เป็นกลางและเป็นอิสระในการเปรียบเทียบกันได้เกี่ยวกับตัวแปรทางประชากรศาสตร์ (เช่น อัตราการออกจากงานและการมรณะ) และตัวแปรทางการเงิน (เช่น เงินเดือนที่เพิ่มขึ้นในอนาคต การเปลี่ยนแปลงต้นทุนค่ารักษาพยาบาลและผลประโยชน์บางอย่างของรัฐ)
- กำหนดอัตราคิดลดโดยอ้างอิงกับอัตราผลตอบแทนในตลาดของหุ้นกู้ภาคเอกชนที่ได้รับการจัดอันดับอยู่ในระดับดี ณ วันที่ในงบดุล และใช้สกุลเงินและเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสกุลเงินและเงื่อนไขของภาระผูกพันผลประโยชน์หลังออกจากงาน
- รับรู้ต้นทุนบริการในอดีตด้วยวิธีเส้นตรงตลอดระยะเวลาเฉลี่ยจนกว่าพนักงานจะได้รับผลประโยชน์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างเด็ดขาด

ข้อสมมติด้านประชากรศาสตร์ของพนักงาน

- ข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนพนักงาน เช่น ชื่อ นามสกุล อายุ เพศ
- อัตราการหมุนเวียนของพนักงานและอายุงานเฉลี่ย
- อัตราการเกษียณอายุก่อนกำหนด และการทุพพลภาพ
- อัตราการเสียชีวิตทั้งในระหว่างและหลังการทำงาน

ข้อสมมติทางการเงิน

- ระดับเงินเดือนและผลประโยชน์ของพนักงาน
- อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน และสวัสดิการ
- อัตราการเพิ่มขึ้นของผลประโยชน์พนักงานอื่น
- อัตราคิดลด และอัตราเงินเฟ้อ

การตรวจสอบรายการ ทุน ในงบทดลอง
กับ บอจ.5 ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

- บอจ.5 หรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น คือ แบบแสดงรายการว่า บริษัทมีผู้ถือหุ้นกี่คน ใครเป็นผู้ถือหุ้นบ้าง และถือหุ้นอยู่ในอัตราส่วนเท่าไรของบริษัท ซึ่งจะมีรายละเอียดเบื้องต้นดังนี้ ชื่อ เลขทะเบียน ของบริษัท วันที่ลงรายชื่อผู้ถือหุ้นในทะเบียน เช่น ข้อมูล ณ วันที่ประชุมสามัญประจำปี

สำนักงานรัฐมนตรี/สำนักบริหารการทะเบียน
กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

หนังสือเวียน

ขอทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ

ขอทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความจำเป็นในการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ
พาณิชย์ 3 เมษายน 2566 เขตเมืองหลวง
ปรากฏข้อมูลตามใบสมัครการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพาณิชย์ ดังนี้

1. ชื่อบริษัท / บริษัท /
2. การจดทะเบียนบริษัท 4 คน ตามรายชื่อต่อไปนี้
3. จำนวนหรือถือกรรมสิทธิ์ของหุ้นของบริษัท /
4. ทุนจดทะเบียน 10,000,000.00 บาท / บาทตามรายชื่อ/
5. สถานประกอบการ /
6. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบริษัท 32 ข้อ ดังกล่าวตามใบสมัครการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพาณิชย์

ออกให้ ณ วันที่ 3 เมษายน 2566

ราชการกระทรวงพาณิชย์และกรมการค้า

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
Department of Business Development
Ministry of Commerce

สำนักงานกรุงเทพฯ www.dpo.go.th - สำนักบริหารการทะเบียน - กรุงเทพมหานคร โทร 02-536 7600, 063 4650 3638 หรือ 02-536 1594

หมายเลข 0000/ก.ย.ค.บ.ค.บ.ค.บ.

Publication Number
หมายเลข 1570 www.dpo.go.th

การบันทึกการรายเงินปันผล พร้อมการตั้งสำรองตามกฎหมาย

ตำรวจตามกฎหมาย

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้บริษัทต้องจัดสรรสำรองตามกฎหมายอย่างน้อยในอัตราร้อยละ 5 ของกำไรไว้เป็นเงินสำรองตามกฎหมายทุกครั้ง que ประกาศจ่ายเงินปันผลจนกว่าจะมียอดสะสมของเงินสำรองตามกฎหมายนี้เท่ากับร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน โดยสำรองตามกฎหมายนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

ปิดบัญชีเงินปันผลจ่าย (กรณีเป็นบริษัทจำกัด)

Dr กำไรสะสม

xx

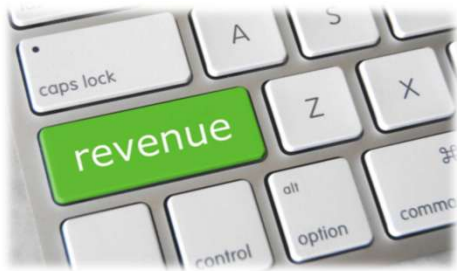
Cr เงินปันผลจ่าย

xx

4. การปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายที่ต้องเข้าใจก่อนปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

- การออกแบบระบบบัญชีเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้ง่ายต่อการปิดบัญชี
- การวิเคราะห์รายการรายจ่ายที่มีลักษณะลงทุนหรือรายจ่ายฝ่ายทุน (Capital Expenditure)
- การตัดหนี้สูญและการจัดเตรียมหลักฐานเพื่อป้องกันหนี้ได้
- การวางระบบบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อให้ง่ายต่อการปิดบัญชี
- การเก็บเอกสารการจ่ายค่าใช้จ่ายข้ามปีเพื่อตั้งเจ้าหนี้ และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- กรณีศึกษาการรับรู้รายได้กรณีธุรกิจบริการ ขายสินค้า และผลิตสินค้า

รายได้ ตามTFRS for NPAEs

รายได้ Revenue

กระแสรับของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ที่กิจการได้รับหรืออ้างรับในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งเกิดขึ้นจากกิจกรรมตามปกติของกิจการ เมื่อกระแสนั้นส่งผลให้ **ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น** ไม่รวมถึง เงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ เงินที่เรียกเก็บแทนบุคคลที่สาม เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม

การรับรู้รายได้ Revenue Recognition

การรวบรวมรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบกำไรขาดทุน ดังนั้น เมื่อกิจการมีการรับรู้รายได้จะต้องปฏิบัติ คือ จะต้องนำรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชานั้นไปบันทึกบัญชีเป็นรายได้ และนำรายได้นี้ดังกล่าวไปคำนวณกำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุน

กิจการต้องวัดมูลค่าของรายได้ด้วยมูลค่ายุติธรรม Fair Value

ประเภทของรายได้ที่ต้องรับรู้ตามมาตรฐานการบัญชี

การขายสินค้า

กิจการต้องรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. กิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว
2. กิจการไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำหรือไม่ได้ควบคุมสินค้าที่ขายไปแล้วทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. กิจการสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
4. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการนั้น
5. กิจการสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

การบันทึกบัญชี

รับรู้รายได้จากการขายสินค้า

Dr เงินสด / ลูกหนี้การค้า (1 สิ้นทรัพย์หมุนเวียน)	xx	
Cr รายได้จากการขายสินค้า (4 รายได้)		xx
ภาษีขาย (2 หนี้สินหมุนเวียน)		xx

การให้บริการ

เมื่อผลของรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องรับรู้รายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเป็นรายได้ตามขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผลของรายการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

1. กิจการสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
2. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการนั้น
3. กิจการสามารถวัดขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานได้อย่างน่าเชื่อถือ
4. กิจการสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและต้นทุนที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้รายการนั้นเสร็จสมบูรณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

การบันทึกบัญชี

รับรู้รายได้จากการให้บริการ (กรณีออกไปกำกับภาษี)

Dr เงินสด (1 สิ้นทรัพย์หมุนเวียน)	xx	
Cr รายได้จากการให้บริการ (4 รายได้)		xx
ภาษีขาย (2 หนี้สินหมุนเวียน)		xx

การบันทึกบัญชี

รับรู้รายได้จากการให้บริการ (กรณีออกไปแจ้งหนี้)

Dr ลูกหนี้การค้า (1 สิ้นทรัพย์หมุนเวียน)	xx	
Cr รายได้จากการให้บริการ (4 รายได้)		xx
ภาษีขายยังไม่ถึงกำหนด (2 หนี้สินหมุนเวียน)		xx

ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล

กิจการรับรู้รายได้ในรูปแบบดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล ที่เกิดจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการนั้น
2. กิจการสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

ดอกเบี้ย

ต้องรับรู้ตามวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง
TAS39 การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน

ค่าสิทธิ

ต้องรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

เงินปันผล

ต้องรับรู้เมื่อผู้ถือหุ้น
มีสิทธิได้รับเงินปันผล

— TFRS 15 —

รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า
และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน

เขียนโดย : คุณพรทิพย์ ดันตฤกษ์ศักดิ์
นักวิชาการให้การสนับสนุนงานด้านการกำหนดมาตรฐานการบัญชี
เรียบเรียงโดย : คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี

จากการที่สภาวิชาชีพบัญชีได้มีแผนการประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ที่กำลังจะมีผลบังคับใช้ใน ประเทศไทยในปี 2562 หนึ่งในมาตรฐานการบัญชีที่กำลังจะมีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อหลายกิจการ คือ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (TFRS 15) เนื่องจากรายได้เป็นรายการสำคัญที่ผู้ใช้งานการเงินให้ความสนใจเป็นอันดับต้นๆ หลายท่านคงสงสัยว่าทำไมถึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับนี้ วันนี้เราจะมาพูดคุยถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ฉบับนี้และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

Five - Step Model

หัวใจสำคัญของมาตรฐานฉบับนี้ คือหลักการรับรู้รายได้ Five - Step Model ที่ใช้เป็นหลักการสำคัญในการกำหนดเรื่องการรับรู้รายได้สำหรับรายการทุกรูปแบบในทุกประเภทธุรกิจ โดยมี 5 ขั้นตอน เพื่อให้กิจการจะสามารถสรุปได้ว่ารับรู้รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าอย่างไร จำนวนเท่าไร และรับรู้รายได้เมื่อไหร่

Five - Step Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยสัญญาอาจอยู่ในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร ด้วยวาจาหรือประเพณีปฏิบัติทางธุรกิจอื่นก็ได้

2. การระบุภาระที่ต้องปฏิบัติตามสัญญา เช่น การโอนสินค้าหรือให้บริการ หรืออาจเป็นชุดของสินค้าหรือบริการ โดยในหนึ่งสัญญาอาจมีภาระที่ต้องปฏิบัติตั้งแต่หนึ่งภาระขึ้นไป

3. กำหนดราคาของรายการ โดยต้องไม่รวมองค์ประกอบการจัดหาเงิน (ดอกเบี้ยจากการผ่อนชำระ) แต่รวมสิ่งตอบแทนที่อาจไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน และต้องคำนึงถึงจำนวนเงินที่กิจการจ่ายชำระ

4. การปันส่วนราคาของรายการให้กับแต่ละภาระที่ต้องปฏิบัติตามที่รวมอยู่ในสัญญา โดยอ้างอิงกับราคาขายแบบแยกเทศ

5. การรับรู้รายได้เมื่อกิจการปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติแล้วเสร็จ โดยจุดของการรับรู้รายได้แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ 1. รับรู้รายได้ภายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (over time) และ 2. รับรู้รายได้ ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (a point in time)

คำอธิบาย Five - Step Model พร้อมตัวอย่างประกอบความเข้าใจ

ตัวอย่าง บริษัท ก ขายเครื่องจักรพร้อมให้บริการบำรุงรักษา 3 ปี ราคารวม 200,000 บาท โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้ ราคาขายปกติของเครื่องจักร 200,000 บาท ค่าบริการบำรุงรักษา 3 ปี ปกติราคา 30,000 บาท และการคิดราคาไม่ได้มีดอกเบี้ยรวมอยู่ด้วย

Step 1

1. การระบุสัญญาที่ทำกับลูกค้า

- สัญญาขายเครื่องจักรพร้อมให้บริการบำรุงรักษา 3 ปี

Step 2

2. การระบุภาระที่กิจการต้องปฏิบัติตามสัญญา

- ส่งมอบเครื่องจักร
- บริการบำรุงรักษาเครื่องจักร 3 ปี เนื่องจากเป็นภาระที่กิจการต้องปฏิบัติตามแยกต่างหาก

Step 3

3. กำหนดราคาของรายการ

- ราคาขายเครื่องจักรและค่าบริการบำรุงรักษา 3 ปี ตามใบแจ้งหนี้ เท่ากับ 200,000 บาท

ภาระที่กิจการต้องปฏิบัติตามสัญญา	ราคาขายที่เป็นแยกเทศ
1) ราคาเครื่องจักร	200,000 บาท
2) ค่าบริการบำรุงรักษา 3 ปี	30,000 บาท
รวม	230,000 บาท

Step 4

4. การเป็นส่วนราคาของรายการให้กับแต่ละภาระที่ต้องปฏิบัติที่รวมอยู่ในสัญญาในแต่ละเรื่อง โดยอ้างอิงกับราคาขายแบบเอกเทศ

ภาระที่กิจการต้องปฏิบัติตามสัญญา	ราคาขายที่เป็นเอกเทศ	ราคาที่ได้รับการปันส่วนโดยอ้างอิงกับราคาขายเอกเทศ	
1) ราคาเครื่องจักร	200,000 บาท	173,913 บาท	$[(200,000 \div 230,000) \times 200,000]$
2) ค่าบริการบำรุงรักษา 3 ปี	30,000 บาท	26,087 บาท	$[(30,000 \div 230,000) \times 200,000]$
รวม	230,000 บาท	200,000 บาท	

Step 5

5. การรับรู้รายได้เมื่อถึงการปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติแล้วเสร็จ

- รับรู้รายได้จากการขายเครื่องจักรเมื่อส่งมอบสินค้า (ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง) มูลค่า 173,913 บาท

เดบิต ลูกหนี้/ เงินสด	173,913.00	บาท
เครดิต รายได้จากการขายสินค้า	173,913.00	บาท
- รับรู้รายได้ค่าบริการบำรุงรักษาในแต่ละปี ตลอดระยะเวลา 3 ปี $(26,087 \div 3)$ มูลค่า 8,695.66 บาทต่อปี

เดบิต ลูกหนี้/เงินสด	26,087.00	บาท
เครดิต รายได้รับรู้ (หนี้สิน)	17,391.34	บาท
รายได้ค่าบริการบำรุงรักษา - ปีที่ 1	8,695.66	บาท

จากตัวอย่างข้างต้น ในปัจจุบันบางกิจการอาจบันทึกรายการค้าดังกล่าวตามราคาต้นทุนในใบแจ้งหนี้ (200,000 บาท) และอาจรับรู้เป็นรายได้จากการขายเครื่องจักรเท่านั้น [เดบิต ลูกหนี้/ เงินสด และ เครดิต รายได้จากการขายสินค้า จำนวน 200,000 บาท] โดยไม่ได้วิเคราะห์รายละเอียดของเนื้อหารายการที่มีองค์ประกอบและภาระที่ต้องปฏิบัติ 2 ส่วน คือ การขายเครื่องจักรและการบริการบำรุงรักษา

หัวข้อสัมมนา

5. แนวทางการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ภาพรวมของนโยบายทางการเงินบัญชี
- เกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชี และข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน

- นโยบายการบัญชี หมายถึง หลักการ หลักเกณฑ์ประเพณีปฏิบัติ กฎและวิธีปฏิบัติที่เฉพาะที่กิจการนำมาใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

- การเลือกใช้และการปฏิบัติตามนโยบายการบัญชี

เมื่อกิจการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินไปถือปฏิบัติเป็นการเฉพาะกับรายการเหตุการณ์อื่นหรือสถานการณ์ทางบัญชีนโยบายการบัญชีหรือวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่นำมาใช้ปฏิบัติกับรายการดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับเรื่องนั้น

มาตรฐานการรายงานทางการเงินได้กำหนดนโยบายการบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีได้สรุปว่ามีผลทำให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและ นำเชื่อถือเกี่ยวกับรายการเหตุการณ์อื่นและสถานการณ์ที่เป็นอยู่

นโยบายการบัญชีดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องถือปฏิบัติเมื่อผลกระทบของการถือปฏิบัติดังกล่าวไม่มีสาระสำคัญ อย่างไรก็ตาม เป็นการไม่เหมาะสมที่จะจัดทำงบการเงินที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน หรือไม่แก้ไขข้อผิดพลาดในงบการเงินถึงแม้ผลกระทบนั้นจะไม่มีสาระสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยเฉพาะของการนำเสนอฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือกระแสเงินสด

มาตรฐานการรายงานทางการเงินใช้ เป็นแนวทางสำหรับกิจการในการนำไปปรับใช้ตามความต้องการ แนวปฏิบัติดังกล่าวทั้งหมดได้มีการระบุว่าเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่ แนวปฏิบัติที่เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงินถือเป็นข้อบังคับ ส่วนแนวปฏิบัติที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงินไม่ถือเป็นข้อบังคับสำหรับงบการเงิน

- ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินโดยเฉพาะสำหรับรายการ เหตุการณ์อื่นหรือสถานการณ์ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินมีลักษณะดังต่อไปนี้
 1. มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน และ
 2. มีความน่าเชื่อถือ โดยทำให้งบการเงินของกิจการ
 - 2.1 แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ อย่างเที่ยงธรรม
 - 2.2 สะท้อนเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจของรายการ เหตุการณ์อื่นและสถานการณ์ โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบทางกฎหมาย
 - 2.3 มีความเป็นกลาง กล่าวคือปราศจากความลำเอียง
 - 2.4 จัดทำขึ้นตามหลักความระมัดระวัง และ
 - 2.5 มีความครบถ้วนในทุกส่วนที่มีสาระสำคัญ

- การใช้ดุลยพินิจดังกล่าวฝ่ายบริหารต้องอ้างอิงและพิจารณาการใช้นโยบายการบัญชี จากแหล่งต่างๆ ตามลำดับต่อไปนี้
 1. ข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับเรื่องที่คล้ายคลึง และเกี่ยวข้องกัน และ
 2. คำนิยาม เกณฑ์การรับรู้รายการ และแนวคิดการวัดมูลค่าสำหรับสินทรัพย์หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายที่ระบุไว้ใน กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลบางประเภทจำเป็นต้องแสดงรายละเอียด เพื่อความเข้าใจอันดี หรือข้อมูลบางประเภทที่ไม่เป็นตัวเลขไม่อาจแสดงรายละเอียดในงบฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน ได้ เช่น นโยบายการบัญชี

หลักการสำคัญอีกข้อหนึ่ง คือ ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ควรขัดแย้งหรือซ้ำซ้อนกับข้อมูลในงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงินประกอบด้วยคำอธิบาย และการวิเคราะห์ รายละเอียดของจำนวนเงินที่แสดงในงบฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น รวมทั้งข้อมูลเพิ่มเติม เช่น หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น การระงับคดี เป็นต้น

หมายเหตุประกอบงบการเงินยังรวมถึงข้อมูลที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนด หรือสนับสนุนให้เปิดเผยและการเปิดเผยข้อมูลอื่นที่จะทำให้งบการเงินแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร กิจการต้องแสดงหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างเป็นระบบโดยรายการแต่ละรายการในงบฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน ต้องอ้างอิงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินได้

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงินของกิจการต้องแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป และ ข้อความที่ระบุว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะหรือไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ
2. สรุปนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้
3. ข้อมูลที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้เปิดเผยเป็นการเฉพาะ
4. ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น การระงับคดีตามสัญญา

บริษัท สีเทียน จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560

1. ข้อมูลทั่วไป

ภูมิลำเนาและสถานะทางกฎหมาย บริษัทได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด ทะเบียน
เลขที่ 1234567891234 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2520 บริษัทมีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียนไว้ดังนี้
เลขที่ 3/29 หมู่ที่ 5 ตำบลบางแค อำเภอบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ลักษณะธุรกิจ บริษัทประกอบกิจการผลิตและจำหน่าย วัสดุสีทำอาหาร, วัสดุดูแลและ
รักษาไม้ธรรมชาติและไม่เทียม

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.1 หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนดตาม
พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงาน
ทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะและการแสดงรายการได้ทำขึ้น
ตามแบบกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินสำหรับบริษัทจำกัด ที่กำหนดโดย
ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การบัญชี พ.ศ. 2566

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็น
อย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากการขาย

บริษัทบันทึกรายได้จากการขายสินค้าเมื่อ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

รายได้จากการให้บริการ

บริษัทบันทึกรายได้จากการให้บริการตามระยะเวลาที่ให้บริการเสร็จและเรียกเก็บเงิน

รายได้จากการให้เช่า

บริษัทบันทึกรายได้จากการให้เช่าตามระยะเวลาที่ให้บริการเสร็จและเรียกเก็บเงิน ซึ่งโดยปกติดำเนินการเป็นรายเดือน

ค่าใช้จ่าย

บริษัทบันทึกค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

2.3 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้ารับรู้มูลค่าเริ่มแรกด้วยมูลค่าตามใบแจ้งหนี้ และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลืออยู่หักด้วยค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ(ถ้ามี) ซึ่งประมาณจากการสอบทานยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปี ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญคือ ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของลูกหนี้การค้าเปรียบเทียบกับมูลค่าที่จะได้รับจากลูกหนี้การค้า หนี้สูญที่เกิดขึ้นจะรับรู้ไว้ในงบกำไรขาดทุนทันทีโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่าย

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

บริษัทตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเท่ากับจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ โดยประมาณการด้วยวิธีพิจารณาหนี้เป็นแต่ละราย พิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ และจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับชำระจากลูกหนี้

2.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือบันทึกในราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาจะต่ำกว่าราคาทุน โดยวิธีดังนี้

สินค้าสำเร็จรูป	วิธีเข้าก่อน – ออกก่อน
วัตถุดิบ	วิธีเข้าก่อน – ออกก่อน
วัสดุสิ้นเปลือง	วิธีเข้าก่อน – ออกก่อน

สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมดในการซื้อและต้นทุนอื่นๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้สินค้าคงเหลือนั้นอยู่ในสถานที่และอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ต้นทุนในการซื้อ ประกอบด้วย ราคาซื้อและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้านั้น เช่น ค่าขนส่ง ค่าขนถ่าย และต้นทุนอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้า และหักด้วยส่วนลดการค้าและเงินที่ได้รับคืนจากการซื้อสินค้า

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณราคาที่เราคาดว่าจะขายได้ตามปกติธุรกิจ หักด้วยประมาณการต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้าได้

2.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงในราคาทุน

อาคารและอุปกรณ์แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินทรัพย์

ราคาทุนรับรู้เมื่อเริ่มแรกที่ได้สินทรัพย์มารวมถึงต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามวัตถุประสงค์รวมทั้งต้นทุนในการรื้อถอน ขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ซึ่งเป็นภาระผูกพันของกิจการ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนหักมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังนี้

	อายุการใช้งานโดยประมาณ (ปี)
อาคาร	20
ส่วนต่อเติมอาคาร	20
เครื่องมือเครื่องใช้	5
เครื่องใช้สำนักงาน	5
ยานพาหนะ	5

บริษัทมีการทบทวนมูลค่าคงเหลือและอายุการใช้ประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ
บริษัทคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนประกอบของรายการสินทรัพย์แต่ละส่วน
แยกต่างหากจากกันเมื่อส่วนประกอบแต่ละส่วนนั้นมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับ
ต้นทุนทั้งหมดของสินทรัพย์นั้น
ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน
บริษัทตัดรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ออกจากบัญชีเมื่อจำหน่ายสินทรัพย์
รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายหรือตัดจำหน่ายสินทรัพย์ จะรับรู้ในงบ
กำไรขาดทุน

2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าตัดจำหน่าย

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงในราคาทุนหักด้วยค่าตัดจำหน่ายสะสมและขาดทุนจากการลดมูลค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ถ้ามี) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนถูกตัดจำหน่ายและบันทึกในงบกำไรขาดทุนโดยวิธีเส้นตรงตามระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจนับจากวันที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแสดงได้ดังนี้

	อายุการใช้งานโดยประมาณ (ปี)
ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	3 - 5
เครื่องหมายการค้า	5

3. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย

	บาท	
	25x1	25x0
เงินสด	158,900.00	293,700.00
เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์	<u>441,900.00</u>	<u>365,300.00</u>
รวม	<u>600,800.00</u>	<u>659,000.00</u>

4. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ประกอบด้วย

	บาท	
	25x1	25x0
ลูกหนี้การค้า		
ลูกหนี้การค้า	<u>41,271,700.00</u>	<u>16,101,300.00</u>
รวมลูกหนี้การค้า	<u>41,271,700.00</u>	<u>16,101,300.00</u>
ลูกหนี้อื่น		
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	691,100.00	139,700.00
ดอกเบี้ยค้างรับ	20,600.00	20,500.00
รวมลูกหนี้อื่น	<u>711,800.00</u>	<u>160,200.00</u>
รวม	<u>41,983,500.00</u>	<u>16,261,500.00</u>

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า แยกตามอายุของลูกหนี้ได้ดังนี้

	บาท	
	25x1	25x0
อายุ 0 เดือน ถึง 3 เดือน	41,271,700.00	16,101,300.00
อายุ 3 เดือน ถึง 6 เดือน	-	-
อายุ 6 เดือน ถึง 12 เดือน	-	-
อายุ 12 เดือน ขึ้นไป	-	-
รวม	<u>41,271,700.00</u>	<u>16,101,300.00</u>

บริษัทไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ดังกล่าว เนื่องจากฝ่ายบริหารเชื่อว่าบริษัทจะสามารถเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ได้ทั้งหมด

5. สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำคงเหลือ ประกอบด้วย

	บาท	
	25x1	25x0
สินค้ำสำเร็จรูป	6,478,300.00	2,703,200.00
วัตถุดิบ	<u>19,489,600.00</u>	<u>14,551,200.00</u>
รวม	<u>25,967,900.00</u>	<u>17,254,400.00</u>

6. เงินฝากประจำติดภาระค้ำประกัน

เงินฝากธนาคารติดภาระค้ำประกัน ประกอบด้วย

	บาท	
	25x1	25x0
เงินฝากธนาคาร – บัญชีประจำ 12 เดือน	<u>3,183,800.00</u>	<u>3,163,400.00</u>
รวม	<u>3,183,800.00</u>	<u>3,163,400.00</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 และ 25x0 บัญชีเงินฝากประจำธนาคาร มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.00 ต่อปี ได้ติดภาระค้ำประกันวงเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

9. เงินเบิกเกินบัญชีจากสถาบันการเงิน

เงินเบิกเกินบัญชีจากสถาบันการเงิน ประกอบด้วย

	25x1		25x0	
	จำนวนเงิน	อัตราดอกเบี้ย	จำนวนเงิน	อัตราดอกเบี้ย
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	<u>24,563,400.00</u>	MOR	<u>17,271,400.00</u>	MOR
รวม	<u>24,563,400.00</u>		<u>17,271,400.00</u>	

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 และ 25x0 บริษัทมีวงเงินเบิกเกินบัญชีและวงเงินสินเชื่อ กับธนาคารในประเทศไทย 3 แห่ง จำนวนเงิน 29.50 ล้านบาท เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารคิดดอกเบี้ยในอัตรา MOR ต่อปี บริษัทได้นำที่ดินของบริษัท บัญชีเงินฝากธนาคาร -ประจำของบริษัทค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารและกรรมการบริษัทและบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (“บสย.”) ค้ำประกัน

14. การผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

การผูกพันผลประโยชน์พนักงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 และ 25x0 แสดงในรายละเอียดดังนี้

	บาท	
	25x1	25x0
การผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ณ ต้นปี	-	-
ต้นทุนบริการปัจจุบันเพิ่มขึ้น	<u>2,531,500.00</u>	-
ต้นทุนบริการปัจจุบันลดลง		-
โอนกลับผลประโยชน์		-
การผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ณ สิ้นปี	<u>2,531,500.00</u>	-

ค่าใช้จ่ายที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 จำนวนเงิน 2,531,506.08 บาท

17. ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ ประกอบด้วย

	บาท	
	25x1	25x0
กำไรสุทธิทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้	3,094,200.00	5,225,600.00
บวก รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายต้องห้ามตามประมวล รัษฎากร	2,925,000.00	111,100.00
หัก รายการปรับปรุงที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(170,100.00)	(170,100.00)
กำไรสุทธิทางภาษีก่อนภาษีเงินได้	5,849,100.00	5,166,600.00
คูณ อัตราภาษีเงินได้	20 %	20 %
ภาษีเงินได้	1,169,820.00	1,033,320.00
หัก ภาษีเงินได้จ่ายล่วงหน้า	(550,000.00)	(750,000.00)
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	<u>619,820</u>	<u>283,320</u>

19. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากกรรมการของบริษัทแล้ว เมื่อวันที่ 1 เมษายน 25x2

หัวข้อสัมมนา

6. จุดสำคัญปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในปัจจุบันที่ต้องจัดเตรียมเอกสารสำหรับเตรียมชี้แจงหลังปิดบัญชี

- การจัดทำแฟ้มเอกสารบันทึกบัญชีด้านรายได้ในงบกำไรขาดทุน
- การจัดเตรียมเอกสารในกรณีหน่วยงานกำกับดูแลตาม พ.ร.บ. การบัญชี 2543
เรียกตรวจสอบ

7. คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

Income

ภ.ง.ด.50

Vs

ภ.พ.30

บริษัท ปิดบัญชี จำกัด มีรายได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ดังนี้

	ภ.ง.ด. 50	ภ.พ. 30	
	รายได้	ยอดขาย	ภาษีเงินมูลค่าเพิ่ม
รายได้จากการขาย	5,000,000	5,000,000	350,000
รายได้จากการให้บริการ	2,000,000	2,000,000	140,000
รายได้ค่าดอกเบี้ย	1,000,000	-	-
ส่งของตัวอย่างให้ลูกค้า	-	100,000	7,000
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	<u>100,000</u>	<u>2,000,000</u>	<u>140,000</u>
รวม	<u>8,100,000</u>	<u>9,100,000</u>	<u>637,000</u>

หมายเหตุ สมมติว่า กิจการได้มีการขายเครื่องจักรออกไปในราคา 2,000,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 140,000 บาท ต้นทุนของเครื่องจักรมีดังนี้

ราคาทุนเครื่องจักร	5,000,000 บาท
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>3,100,000</u> บาท
มูลค่าตามบัญชี	<u>1,900,000</u> บาท

ดังนั้นกิจการขายเครื่องจักรได้ 2,000,000 บาท ทำให้กิจการมีกำไรจากการจำหน่ายเครื่องจักร 100,000 บาท (2,000,000 – 1,900,000 บาท) กำไรจากการจำหน่ายเครื่องจักรจะถือเป็นรายได้ในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล การจัดทำงบกระทบยอด ภ.ง.ด 50 กับ ภ.พ. 30 จะแสดงดังนี้

บริษัท ปิดบัญชี จำกัด
รายงานกระทบยอด ภ.ง.ด. 50 กับ ภ.พ. 30
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1

ยอดรายได้ในแบบ ภ.ง.ด. 50	8,000,000
บวก ยอดขายส่งของตัวอย่างไปให้ลูกค้า	100,000
ยอดขายเครื่องจักร	<u>2,000,000</u>
	10,200,000
หัก รายได้ค่าดอกเบี้ย	1,000,000
กำไรจากการจำหน่ายเครื่องจักร	<u>100,000</u>
ยอดขายในแบบ ภ.พ.30	<u>9,100,000</u>

Profit

ภ.ง.ด.51

Vs

ภ.ง.ด.50

กรณียื่นภาษีขาดไปเกินกว่าร้อยละ 25 โดย**ไม่มีเหตุอันควร**

ต้องรับผิดเสียเงินเพิ่มอีก**ร้อยละ 20** ของภาษีที่ชำระไว้ขาด

การแก้ไขกรณี

ยื่นแบบ ภ.ง.ด 51 ขาดไปเกินกว่า 25% ให้ยื่นเพิ่มเติมก่อนยื่น ภ.ง.ด 50 หากบริษัทได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี โดยไม่ได้รับคำเตือนหรือคำเรียกตรวจสอบใดส่วน โดยตรงเป็นหนังสือ ให้ลดเงินเพิ่มได้

เหตุอันสมควรตามคำสั่งกรมสรรพากร-ภงด 51 ยื่นภาษีกลางปี

• กรณีดูตัวเงินภาษี

ประมาณการกำไรสุทธิและเสียภาษีครั้งปี ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของภาษีเงินได้นิติบุคคลปีที่แล้ว

• กรณีดูกำไรสุทธิ

ประมาณการกำไรสุทธิไม่น้อยกว่ากำไรสุทธิปีที่แล้ว แต่ได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีครั้งปี ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของภาษีเงินได้นิติบุคคลปีที่แล้วเนื่องจาก ได้รับยกเว้นหรือลดอัตราภาษี

เหตุอันสมควรอื่น (ต้องทำหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง)

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา 6 เดือนหลังของรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้ ดังนี้

1. 6 เดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่มีรายได้จากการประกอบกิจการ
2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำลง ทำให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่ำลงด้วย
3. การส่งออกสินค้ามีความไม่แน่นอน ทั้งปริมาณและราคาสินค้า หรือมีการยกเลิก การควบคุมราคาหรือปริมาณสินค้าส่งออก หรือปริมาณและราคามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ได้
4. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเปลี่ยนแปลงอย่างผิดปกติ

การปรับปรุง กำไรทางบัญชี เป็น กำไรทางภาษี

รายได้ทางภาษี = กำไรเพิ่ม

นอกจากการประเมินรายได้แล้ว
อาจจะมีประเด็นเรื่องการยื่น VAT ด้วย

ค่าใช้จ่ายต้องห้าม = กำไรเพิ่ม

นอกจากนั้น ยังต้องดูหลักการตามที่
กฎหมายกำหนด (มาตรา 65 ตรี)

รายได้ที่ยกเว้น = กำไรลดลง

เงินปันผล
ส่วนแบ่งกำไร
BOI

ที่กิจการได้รับ

รายได้ที่ได้รับยกเว้น
ไม่ถือเป็นรายได้ทาง
กฎหมาย
ดังนั้นไม่ต้องเสียภาษี

มักจะมาจากการลงทุน

เงื่อนไขเพิ่มเติมมาตรา 65 ทวิ (10)
และ พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 10

บล็อกภาษีข้างถนน
TAXBugnoms

ค่าใช้จ่ายหักได้เพิ่ม = กำไรลดลง

ลงทุน
สิทธิพิเศษ
บริจาค

ที่กิจการจ่ายไป

ค่าใช้จ่ายที่หักได้เพิ่มมัก
เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจาก
การสนับสนุนของ
ภาครัฐตามโอกาสต่างๆ

เพื่อกระตุ้นหรือช่วยเหลือ

ใช้รายการ UPDATE แต่ละปีภาษี
ได้ในแบบ ภ.ง.ด. 50 รายการที่ 10

บล็อกภาษีข้างถนน
TAXBugnoms

สัญญาณบ่งชี้ในงบการเงิน ที่มักถูกกรมสรรพากรเรียกตรวจสอบ

สินทรัพย์

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- มีเงินสดจำนวนมาก
- ไม่มีบัญชีเงินฝากธนาคาร
- ไม่มีการกระทบบยอดรายการเงินสดหรือเงินฝากธนาคาร
- จ่ายเงินซื้อสินค้าเป็นเงินสดทุกรายการ
- มีวงเงินสดย่อยสูง ไม่เหมาะสมกับธุรกิจ

เงินให้กู้ยืมระยะสั้น/ลูกหนี้เงินกู้ยืม

- ไม่มีรายการนี้เกิดขึ้นจริง แต่เกิดจากการปรับปรุงรายการบัญชีวันสิ้นงวด
- มีบัญชีเงินกู้ยืมกรรมการ หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- มีเงินให้กู้ยืม แต่ไม่มีการบันทึกรายได้ดอกเบี้ย

ลูกหนี้การค้า

- บัญชีลูกหนี้การค้าไม่สัมพันธ์กับรายได้ อาจเกิดข้อสงสัยว่ารายได้ที่แสดงอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
- การตัดหนี้สูญ และการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- บัญชีลูกหนี้ติดลบ

สินค้าคงเหลือ

- สินค้าคงเหลือสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง (สินค้าขาด/เกิน)
- รายงานสินค้าคงเหลือไม่ตรงกับสินค้าจริงที่ตรวจนับ
- วิธีการราคาสินค้าคงเหลือ
- ไม่มีการบันทึกเศษซากคงเหลือในรายงานสินค้าและวัตถุดิบ
- มีการทำลายสินค้าคงเหลือ

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- ไม่มีสินทรัพย์จริง
- มีสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

หนี้สิน

หนี้สิน

- การตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- มีบัญชีเจ้าหนี้กรมสรรพากร
- เงินมัดจำหรือเงินจ่ายล่วงหน้า
- การประมาณการหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น
- เจ้าหนี้เงินกู้ยืมจากกรรมการ

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น

- จำนวนทุนจดทะเบียนไม่น่าเชื่อถือ
- ขาดทุนสุทธิหลายปีแต่ยังดำเนินธุรกิจได้
- กำไรสะสมที่ไม่มีการจ่ายเงินปันผล

รายได้

- รายได้ตาม ภ.ง.ด.50 ไม่สอดคล้องกับรายได้ตาม ภ.พ.30
- มีรายได้ที่ไม่ต้องเสีย VAT แต่ไม่นำมาบันทึกเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคล
- รายได้ไม่สอดคล้องกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย
- มีรายได้จากการส่งเสริมการขาย แต่ไม่ได้รับรู้เป็นรายได้
- มีการขายเศษซากหรือผลิตภัณฑ์พลอยได้จากกระบวนการผลิต แต่ไม่ได้รับรู้เป็นรายได้
- มีการจำหน่ายสินทรัพย์ แต่ไม่รับรู้กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์
- ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ตัดจำหน่ายเป็นหนี้สูญแล้ว แต่ไม่ได้รับรู้เป็นรายได้
- กิจการได้รับค่าสินไหมจากการประกันภัย แต่ไม่นำส่วนต่างค่าสินไหมที่ได้รับเกินจากความเสียหายที่เอาประกันรับรู้เป็นรายได้
- มีการให้ส่วนลดแก่ลูกค้าสูงเกินความเป็นจริงหรือสูงกว่าธรรมเนียมปกติ

กรณีมีการจำหน่ายสินทรัพย์ ต้องไม่ต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันควร

ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนขาย / ต้นทุนบริการ

- บันทึกรายการซื้อสินค้าสูง-ต่ำกว่าความเป็นจริง
- กิจการมีต้นทุนขายเพิ่มขึ้น แต่รายได้ลดลง
- ไม่มีการปันส่วนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นต้นทุนสินค้า

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

- มีรายการค่านายหน้า ค่าส่งเสริมการขาย ค่าใช้จ่ายพนักงานสูง เมื่อเทียบกับรายได้ของกิจการ
- มีค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าที่ปรึกษา
- บันทึกค่าซ่อมแซมเป็นสินทรัพย์ของกิจการ
- นำรายการที่ต้องรับรู้เป็นสินทรัพย์มาบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย
- บันทึกค่าใช้จ่ายไม่ถูกรอบระยะเวลาบัญชี ไม่ได้ตั้งรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นงวดไว้ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์
- ไม่ได้บันทึกค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เช่น ค่าประกันภัย
- บันทึกดอกเบี้ยที่เกิดจากการกู้ยืมเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่ยังไม่พร้อมใช้เป็นค่าใช้จ่าย แทนที่จะบันทึกเป็นต้นทุนของสินทรัพย์

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ให้บริการทางวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ได้รับการว่าจ้างในกิจการ เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การบริการ
การศึกษา ภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหากำไร หน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- ด้านการทำบัญชี
- ด้านการสอบบัญชี
- ด้านการบัญชีบริหาร
- ด้านการวางระบบบัญชี
- ด้านการบัญชีภาษีอากร
- ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี
- บริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี
- ผู้ขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี

ข้อบังคับ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ

หมวด 1 บททั่วไป (ต่อ)

ข้อ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใดๆ รวมถึงการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่ง

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพรับรู้ถึงการกระทำนั้น หรือ

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพยินยอมให้อ้างอิงชื่อตน

ข้อ 7 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

ข้อ 8 กรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้วินิจฉัย และถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นที่สุด

หมวด 2 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้

(ก) ความซื่อสัตย์สุจริต

ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ทั้งทางวิชาชีพและทางธุรกิจ

(ข) ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ

ไม่อคติ หรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่น มาบดบังการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ

(ค) ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน

รักษาไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญทางวิชาชีพที่

(ง) การรักษาความลับ

ให้ความสำคัญกับความลับของข้อมูลที่ได้มาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพและทางธุรกิจ ไม่เปิดเผยข้อมูลให้กับบุคคลที่สาม โดยไม่ได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจอย่างถูกต้อง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิทางกฎหมาย หรือสิทธิทางวิชาชีพ หรือเป็นหน้าที่ที่ต้องเปิดเผย หรือไม่นำข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบุคคลที่สาม

(จ) พฤติกรรมทางวิชาชีพ

ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องและหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจเกิด

ความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันนำมาซึ่งความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ มีดังนี้

- (1) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- (2) เคยถูกลงโทษ แต่ยังประพฤติผิดซ้ำ หรือไม่หลาบจำ หรือไม่มีความเกรงกลัวต่อการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
- (3) กระทำผิดในวิชาชีพตามประมวลกฎหมายอาญา โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (4) กรณีอื่นที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

รับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ว่าจ้าง หรือบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้วยความสุจริตและจำเป็น

รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคล หรือสำนักงาน ในหน่วยงานของผู้ประกอบวิชาชีพ

(ฉ) ความโปร่งใส

ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ และมาตรฐานวิชาชีพ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริง หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ สามารถตรวจสอบได้

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ

ข้อ 10 กรอบแนวคิด

เหตุการณ์แวดล้อมต่างๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่อาจทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ระบุ ประเมิน และจัดการอุปสรรค เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการพื้นฐาน ดังนี้

- (ก) ระบุอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามหลักพื้นฐาน
- (ข) ประเมินนัยสำคัญของอุปสรรค
- (ค) ใช้มาตรการป้องกันที่จำเป็นเพื่อขจัดหรือลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ข้อ 11 อุปสรรค

อุปสรรคอาจเกิดจากความสับสนและเหตุการณ์แวดล้อม อุปสรรคเหล่านั้นอาจทำให้เกิดการรอมชอมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน และอุปสรรคนั้นอาจกระทบต่อหลักการพื้นฐานได้มากกว่าหนึ่งหลักการ ดังต่อไปนี้

- (ก) อุปสรรคที่เกิดจากผลประโยชน์ส่วนตน
- (ข) อุปสรรคที่เกิดจากการสอบทานผลงานตนเอง
- (ค) อุปสรรคที่เกิดจากการเป็นผู้ให้การสนับสนุน
- (ง) อุปสรรคที่เกิดจากความคุ้นเคย
- (จ) อุปสรรคที่เกิดจากการถูกข่มขู่

ข้อ 12 การประเมินนัยสำคัญของอุปสรรค

(ก) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ

ต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจใช้วิธีที่ดีที่สุดเพื่อจัดการกับอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ หรือยุติ หรือปฏิเสธการให้บริการที่เกี่ยวข้อง

(ข) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

ต้องประเมินนัยสำคัญของอุปสรรคและใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจใช้วิธีที่ดีที่สุด เพื่อจัดการกับอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ หรือต้องลาออก หากได้มีการรอมชอม และป้องกันอย่างดีที่สุดแล้วแต่ไม่สามารถลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ข้อ 13 ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพบว่าการฝ่าฝืนเงื่อนไขใดๆ ในข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประเมินนัยสำคัญของการฝ่าฝืน และผลกระทบที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน โดยต้องกระทำการใดๆ เท่าที่จะทำได้ทันที เพื่อให้ได้ผลเป็นที่พอใจ และตัดสินใจว่าจะต้องรายงานการฝ่าฝืนนี้ไปยังผู้เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเผชิญเหตุการณ์แวดล้อมที่ไม่ปกติในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ อาจส่งผลให้มีผลลัพธ์ไม่เหมาะสม หรือผลลัพธ์อาจไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรปรึกษากับองค์กร หรือหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 14 มาตรการป้องกัน

มาตรการป้องกัน คือ การกระทำหรือมาตรการอื่นใดที่อาจจัดหรือลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(ก) มาตรการป้องกันที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพ กฎหมาย หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

(ข) มาตรการป้องกันที่จัดให้มีขึ้นในสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน

ข้อ 15 ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ความขัดแย้งอาจทำให้เกิดอุปสรรคต่อหลักการพื้นฐานว่าด้วยความเที่ยงธรรม และหลักการพื้นฐานอื่น อุปสรรคอาจเกิดขึ้นได้เมื่อ

(ก) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่า โดยผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นมีผลประโยชน์ขัดแย้งในเรื่องดังกล่าว

(ข) ผลประโยชน์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเรื่องใด และผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีดำเนินกิจกรรมให้ในเรื่องนั้นมีความขัดแย้งกัน

ข้อ 16 ข้อยุติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางจรรยาบรรณ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจจำเป็นต้องได้ข้อยุติเมื่อมีขัดขัดแย้งในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสม และให้น้ำหนักผลกระทบของทางเลือกแต่ละทาง หากข้อขัดแย้งยังไม่ได้ข้อยุติ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- (ก) ปรึกษาคณะอื่นที่เหมาะสมภายในสำนักงาน หรือผู้ว่าจ้าง
- (ข) ปรึกษาผู้มีหน้าที่กำกับดูแลขององค์กร เช่น คณะกรรมการบริษัท
- (ค) ปรึกษาองค์กรทางวิชาชีพ หรือที่ปรึกษากฎหมาย โดยไม่ละเมิดหลักการพื้นฐานว่าด้วยการรักษาความลับ

ข้อ 17 การติดต่อสื่อสารกับผู้มีหน้าที่กำกับดูแล

เมื่อติดต่อสื่อสารกับผู้มีหน้าที่กำกับดูแลตามข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือสำนักงานต้องตัดสินใจว่าจะติดต่อสื่อสารกับผู้ใดในโครงสร้างการกำกับดูแลขององค์กรจึงเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะและความสำคัญของเหตุการณ์แวดล้อมเฉพาะของเรื่องนั้น และเรื่องที่ต้องทำการสื่อสาร

Q & A

223